

žarek dobrote

12/XVI
december
2018

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 • • • Od mladosti do modrosti

5 • • • Za mlade in z mladimi

ETIČNA NAČELA

7 • • • Sodelovanje in varovanje dobrega imena Karitas

KARITAS V DRUŽINI

10 • • • »Ljubezen, zmeraj in povsod«

GRADIMO DRUŽINO

10 • • • Ni vse v denarju

NA OBISKU

11 • • • Dobro sodelovanje obrodi sadove

13 • • • Karitas in misijon

14 • • • Poslušati, postati bližnji, pričevati

KOPER

15 • • • Na Slapu vstopili v jesen z obujanjem
lepih starih običajev

LJUBLJANA

16 • • • Prepoznano dobro delo za ljudi v stiski

16 • • • Kako poskrbeti zase, ko pomagam drugim

17 • • • Prepoznavanje vzrokov in posledic odvisnosti

18 • • • Izobraževalno srečanje v Gradežu in Ogleju

18 • • • Obisk študentov

MARIBOR

19 • • • Dogodki v Domu sv. Lenart

20 • • • Duhovna obnova sodelavcev
Karitas mariborske nadškofije

20 • • • Izobraževanje za svetovalno delo

MURSKA SOBOTA

21 • • • Podeljevati lepe življenjske izkušnje

21 • • • 26. škofijski Klic dobrote

NOVO MESTO

21 • • • Podajmo si roko upanja

21 • • • Projekt MIND – Migracije. Povezanost. Razvoj.

NAPOVEDNIK

SLOVENSKA KARITAS

11.12. Okrogla miza z naslovom: Kaj je dom?,
Novo mesto, Baragov Zavod, Smrečnikova ulica, ob 10h

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

1.12. Miklavževanje za otroke PP, Celje – Sv. Duh, ob 19h

4.12. Ustvarjalna skupina za starejše, Vrbje, ob 10h

4.12. Pravno svetovanje, Celje, od 10h do 11h

6.12. PP Miklavževanje, Celje – Sv. Duh, od 8h do 12h

20.12. Kateheza (Nedoumljivost trpljenja), Vrbje, ob 18.30

24.12. Božično kosilo

31.12. Silvestrska večerja z družabnim programom,
Vrbje, od 18h do 1h

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

3.12. Srečanje vipavske DK

4.12. Razstava Umetniki za Karitas, Galerija Ars, Gorica

5.12. Malorca, Miklavževanje

5.12. Obisk v Domu: Podbrdo, Petrovo Brdo, Tolmin

6.12. Razstava Umetniki za Karitas na
Ministrstvu za obrambo

7.12. Odbor ŠK za materialno pomoč

11.12. Srečanje Tolminske OK

11.12. Druženje generacij Ilirska Bistrica

12.12. Srečanje Istrske OK

13.12. Obiski v Domovih Postojnske DK

15.12. Adventna duhovna obnova, Vipavski Križ

15.12. Obisk v Domu, Sežana

16.12. Obisk v Domu Izola, Koper, Olmo

17.12. Obisk v Domu Vipava in Ajdovščina

17.12. Obisk v SZV Dutovlje

24.12. PNC, Božična zgodba v Vrhpolju

25.12. Obisk v Domu Lucija

26.12. Božična sv. maša v Domu Ilirska Bistrica

28.12. Malorca, kosilo z brezdomci

28.12. PNC, božično-novoletni program

28.12. Božična sv. maša v Domu v Novi Gorici

28.12. Sveta maša v Domu Gažon

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

15.12. Izobraževanje za sodelavce ŽK: predavanje o
posledicah odvisnosti – Judita Mušič in predavanje:
Kako poskrbeti zase, ko pomagam drugim
– mag. Nataša Ropret, Brezje, ob 16.30

20.12. Duhovna obnova za sodelavce

Škofijske karitas Ljubljana

21.–23. 12. Usposabljanje za svetovanje,
vodi dr. Stanko Gerjolj, Portorož

NADŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR

2.12. Začetek akcije Več luči, več upanja

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO

15.12. Adventna duhovna obnova sodelavcev Karitas,
Župnijski dom Šentjernej, ob 9h

Foto: Luka Oven

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Luka Oven •

tema meseca

OD MLADOSTI DO MODROSTI

Jože Mlakar

Modrost je, kar vsebuje, izraža prodorno mišljenje in ustrezno ravnanje (SSKJ)

Po splošnem prepričanju pripada modrost starejšim ljudem. Tudi mladi lahko mislijo in ravnaajo kot moder človek, seveda svoji starosti primerno. Modrost vsakega človeka prepoznamo po tem, kako ravna s seboj in z drugimi.

Odraščajoči otroci, zlasti v obdobju šolanja, so pogosto zmedeni in ne vedo, kaj bi počeli s seboj. V njihovem telesu in glavi se dogaja marsikaj in veliko od tega ne razumejo. Nas odrasle skrbi, kdaj bodo sposobni voditi in upravljati sami sebe. Če hočemo voditi samega sebe, se moramo dobro poznati. Kdo sem?

Ko je Bog iz gorečega grma nagovoril Mojzesa, ga je ta vprašal: »Kdo si?« Bog mu je odvrnil: »Jaz sem, ki sem.« Španski filozof Ortega Y Gasset je v človeški osebi odkril tri območja: **telo**, ki ima svojo dušo, ki daje telesu sposobnost življenja (vitalnost); **dušo**, v kateri se porajajo čustva; in **duha**, ki je nad vsem in v katerem se poraja zavest: Jaz sem ali na kratko Jaz.

Telesno dušo zaznavamo kot dobro ali slabo počutje telesa. Dobro počutje izhaja iz notranje urejenosti telesa, kot so primeren krvni tlak, normalna raven sladkorja in holesterola, primerna telesna teža idr. Taki ljudje se svojega telesa med običajnimi opravili niti ne zavedajo in svojo pozornost usmerjajo navzven. S tem izžarevajo svojo živost in jo prenašajo na druge. Bolnik je usmerjen navznoter, v svoje telo. Njegov vpliv na druge ljudi je obremenjujoč. Zato se ljudje v bolnišnici ali v domu za ostarele med sebi enakimi bolniki slabo počutijo. Veliko pripomorejo k njihovemu boljšemu počutju obiski svojcev in prijazno osebje – zlasti ženskega spola.

Nič bolj ne zaznamuje človeka kot njegova duša, prostor njegovih čustev. Čustva imajo nenavadno dinamiko; so kot vreme: zdaj sije sonce in smo dobre volje, zdaj se znotraj naše duše pooblači in naše razpoloženje se pokvari. Prav tako kot v naravi izbruhnejo v naših čustvih nevihte in viharji, ki ne prizadenejo samo nas, temveč tudi ljudi okoli nas. Tako kot so vremenski pojavi razširjeni po vsem prostoru, se tudi čustva zaznavajo skoraj v vsem telesu. Navadno jih čutimo okoli srca in v glavi, ko so močnejša, pa tudi v trebuhu in drugih delih telesa.

Duh ali Jaz je nad telesom in nad dušo. Duševni pojavi (čustva) trajajo kot veter ali valovanje in plimovanje, duhovni pa so hipni in zdi se, kot da izhajajo iz ene točke naših misli. Po Gassetu imajo misli le na videz časovni potek, v resnici so sestavljene iz hipnih

prebliskov, kot npr., da je $2 \times 2 = 4$. Duh oziroma Jaz misli, odloča in razsoja. Jaz je tisti, ki kroti in uravnava čustva, npr. jezo, pretirano navdušenje (evforijo). Njegovo glavno orodje je volja. Človek, njegov Jaz, hoče ali pa noče. Močan Jaz je visoko nad čustvi, šibak Jaz postane igrača čustev, se pogrezne vanje in je brez moči. Tak človek ima šibko voljo.

Bog je človeku podelil svobodno voljo. Ko se odločamo za dobro ali slabo (zlo), se odločamo za Boga ali proti njemu. Svobodna volja je velik dar, saj je božanska lastnost, zato Giovanni Pico della Mirandola (italijanski mislec) pravi, da je človek nad angeli, ki so bili neposredno postavljeni v Božje kraljestvo. Toda svobodna volja se lahko obrne proti človeku, in zato človek zavrže Božje povabilo ter se obsodi na večno pogubljenje. Francoz Etienne Gilson, ki svobodno voljo obravnava kot od Boga podeljeno dobro, pravi, da mora človek pridobiti še višja dobra, da svobodna volja ne zlorabi same sebe. Ta dobra so vrline resničnosti, pravičnosti in ljubezni. Vrine vzdržujejo dobre navade, ki so temelj in pogoj dobrega telesnega in duševnega zdravja.

Duh človeka povzdiguje nad vsa bitja v vesolju. Po svobodni volji je Bogu podobno bitje. Zato je kar težko verjeti, kako zanemaren je naš pogled na same sebe – kako malo se cenimo, kako nezadovoljni smo s seboj in kako slabo mnenje imamo o drugih. Med nami je mnogo pritoževanja, kritiziranja in obsojanja. To nikomur ne koristi, ne pomaga pri preganjanju tegob, ne vpliva pozitivno na druge, temveč samo še dodatno širi nezadovoljstvo in ga pogloblja. Nezadovoljstvo in slaba volja nas ovirata pri vsakdanjih opravilih, poglabljata slabo počutje in škodljivo delujeta na telesno in duševno zdravje. Hrvaški hagioterapevt Tomislav Ivančič nas opominja, koliko dobrega smo deležni, a se tega ne zavedamo. Saj so tudi miza in stoli naše dobro, pa računalnik, stanovanje, hiša, avto in polno drugih stvari. Vseh dobrin je toliko, da se jih sploh ne zavedamo. Aleksander Solženicin piše, kako se je v zaporniški samici nenadoma zavedel, da ima še vedno obe roki in nogi, in počutil se je srečnega.

Le kako bi se počutil človek izpred nekaj stoletij, če bi se nenadoma znašel v eni velikih blagovnic, polnih blišča in dobrin, ki jih ljudje prosto jemljejo s polic in polagajo v velike košare na koleških? Najbrž bi mislil, da je v nebesih. Težko bi ga prepričali, da zaradi obilja vsega dobrega in lepega ljudje nismo srečni. Od kod nam to, da se ob bogastvu dobrin, ki jim moramo prišteti še skoraj neomejen dostop do zdravstvih uslug, do duhovne oskrbe, do razvedrila in počitka, ne počutimo srečne, ampak smo polni tegob, nezadovoljstva in pritoževanja? Človek je egocentrično bitje; usmerjen je vase in vse počne zaradi sebe, da bi ugodil sebi. Okoli njega je polno dobrega, lepega in privlačnega. Vse to bi rad posedoval, vsega lepega bi rad bil deležen. Ker je to nemogoče, ostaja nezadovoljen.

Povsod je veliko nereda: v telesu, v duši in v medsebojni odnosih. Telo je lahko v neredu tudi zaradi bolezni, a te so ozdravljive. Slabo počutje povzroča zanemarjeno telo zaradi lenobe, nezdravega in preobilnega hranjenja, kajenja, pijančevanja in omamljanja. To neposredno vpliva na našo dušo in naše razpoloženje. Posledica so slaba vest, nenehno pritoževanje, tarnanje, sitnarjenje, iskanje krivde drugje in v drugih. Krivi so zdravniki, zdravstvo, politika, nerazumevajoči svojci itd. Latinski pregovor pravi: *Serva ordinem et ordo te servabit*. To se nanaša tudi na urejenost našega okolja, hiše, vrta, na urejenost pri oblačenju in vedenju, na točnost, natančnost in zanesljivost pri delu, na izpolnjevanje dane besede in obljube. Vse to nam prinaša notranji mir in čisto vest.

Notranji red in čisto vest najbolj rušijo napuh, pohlep in pohota, trije izmed sedmih naglavnih grehov. Nasproti njim stojijo kreposti: pravičnost, resnicoljubnost, skromnost in ljubezen. Močna volja, ki služi napuhu, pohlepu in pohoti, je pogubna. Povzroča spore med narodi, revščino, lakoto in vojne. Uničuje družine, države in narode ter grozi celemu planetu. Glavnih grehov ne imenujemo zaman smrtni grehi.

Otroke učimo vseh mogočih znanj in spretnosti, ne učimo pa jih umetnosti modrosti, to je upravljanja s samim seboj. Spoznavanje sebe in poskus zdravega upravljanja s telesom, dušo in duhom nujno zaide na versko področje, ki je za sodobne nazore terra ingrata. Sodobni človek noče vpogleda v svojo dušo. Podzavestno se boji, da bo v njej zagledal Božjo podobo, ki ga opominja, da se mora odpovedati svojemu egoizmu, svojim pretiranim željam, sli po oblasti, bogastvu, zabavam in razbrzdanostih. Zato se pretvarja, da ga Bog, duša in duh, ki bi ga opominjali, kaj je prav in kaj ni, ne zanimajo. Opustiti vpogled v dušo in duha (ki sta zunaj dosega materialističnega in pozitivističnega dožemanja) pa pomeni takojšnji konec poskusa, kako vzpostaviti notranji mir in harmonijo.

Da bi učencem v naših šolah lahko spregovorili o nujnosti vpogleda v samega sebe, morajo imeti šole tolikšno avtonomijo, da je mogoče spregovoriti brez cenzure in avtocenzure. Katera so telesna in duševna stanja, ki najpogosteje obremenjujejo človeka in o katerih moramo spregovoriti, ko učence in dijake poučujemo o notranjem redu? Poleg že omenjenih – napuh, pohlep in pohota, ki so oblika izprijenega značaja, so še strah, frustracija, jeza, žalost, zamera, zavist, lenoba. Učenci, ki imajo zaradi različnih razlogov stalne težave z učenjem, pogosto doživljajo strah in razočaranje. Nekateri učenci nimajo velikih življenjskih ambicij. Svojo prihodnost vidijo v enostavnejših poklicih in ne vidijo smisla v učenju zapletene snovi, kakršna je pri matematiki ali tujem jeziku pa tudi pri zgodovini in geografiji. Učitelj mora take učence voditi z velikim občutkom, da ne doživljajo po nepotrebnem strahu, frustracij in stresov. Razlago in ostale učne procese

moramo prilagoditi tako, da bodo učenci začutili, da jih učenje vodi k njihovemu poklicu in bodo imeli od tega neposredne koristi že v bližnji prihodnosti. Sposobnostim in darovom svojih otrok se morajo prilagoditi tudi starši in jim ne smejo postavljati previsokih ciljev. S tem smo močno zmanjšali nevarnost, da bi se razočarani učenci odzvali z odporom do šole in učenja, postali moteči in celo nasilni, se vdajali jezi ali potrnosti, nedelavnosti in lenobi.

Učence poučimo o njihovih čustvih in občutkih, ki jih imajo v različnih življenjskih okoliščinah, da se bodo tudi sami znašli in se izognili neugodnim in neprimernim odzivom. Ne smemo jim dovoliti, da se na neuspeh ali na neprimeren odnos sošolcev in učiteljev odzovejo z zamero ali celo jezo. Jeza ni sredstvo sproščanja in pomiritve, ampak naš negativni odnos samo pogloblja in utrjuje. Zamera je tleče negativno občutje do določene osebe ali do okolja, v katerem nismo deležni pozornosti in ne doživljamo uspehov, temveč razočaranja in ponižanja. Če ne premagamo zamer, nas bodo spremljale vse življenje in povzročale nenehno slabo voljo, ki je pogubna za dobro počutje duše in telesa. Slaba volja je lažen občutek udobja. Človekova duša se sesede vase, ždi sama s seboj in pestuje svoje nerazporejenosti. S slabo voljo dokazujemo svojo prizadetost in obremenjujemo druge. Drugemu hočemo vzbuditi slabo vest in občutek krivde. Z držo telesa in obrazno mimiko poskrbimo, da vsakdo prepozna naše nezadovoljstvo.

Otroke in učence moramo opozoriti, kako nevarna je slaba volja, saj okoli nas sproža nenehne spore in ruši medsebojno sožitje. Družinsko življenje postaja nevzdržno. Zaradi preprirov in očitkov med očetom in materjo trpijo otroci. Če bratje in sestre že od malih nog kuhajo zamere eden do drugega, bodo vse življenje med seboj sprti in v slabih odnosih. V družbi bomo zaradi mračnega obraza, ki ga nenehno razkazujemo naokoli, kmalu osamljeni. Nihče nas ne bo maral, nihče ne bo iskal naše družbe.

Res je, da človek ne postane vedno slabe volje za prazen nič. Ko vidimo, da učenec spremeni svoje vedenje, da postane osoren in zajedljiv, da med sošolce vnaša nemir, da zavrača pozive učiteljev k pomiritvi, moramo raziskati vzroke za to spremembo. Skoraj vedno bomo odkrili poslabšanje odnosov v družini, predvsem med materjo in očetom, ali da sta se mati in oče ločila. S svojim otrok vedenjem išče pozornost, oporo in razumevanje. Tedaj je edini smisel in uspešen ukrep razumevajoč in iskren pogovor. Ob naši podpori bo učenec z lastno energijo in voljo premagal slabo razpoloženje in zameram ter jezi izrekel odločen Ne!

K močni volji, s katero obvladujemo svoja čustva in ohranjamo bistrega ter močnega duha, veliko prispevata tudi telesna drža in obrazna mimika. Nekoč so učitelji učence pozivali k strumni drži in redni telovadbi. Med sedenjem so zahtevali roke za hrbtom, da

preprečijo sključeno držo. To navado smo v šolah povsem opustili. Močna volja in telesni napor drug drugega krepijo. Opravljeno delo, vzpon na visoko goro ali zmaga v športni igri prispevajo k dobremu počutju telesa in duha. Ni bolj škodljivega izreka, kot: »Ne ljubi se mi.« Lenoba vse pokvari. Z njo si tlakujemo pot v zavoženo življenje, v neizpolnjene sanje in želje. V ožjem okolju, v družini ali na delovnem mestu povzročamo nejevoljo, ne moremo si pridobiti prijateljev, kvečjemu družbo sebi podobnih.

Ljudje imamo izredno sposobnost, da z obraza človeka, tudi če ga srečamo prvič, razberemo, kakšne volje je, in celo, kakšen je njegov značaj. Sproščene obrazne mišice, nasmeh in odkrit pogled bližnjega nas privlači in radi bi bili v njegovi družbi. Prijazen in iskren poklon drugega nam v hipu prežene mračno razpoloženje, in stik je vzpostavljen. Tako imenovana govoriča telesa je močno izrazno sredstvo. Z njo brez besed veliko povemo o sebi. Strokovnjaki menijo, da z izgovorjenimi besedami sporočamo samo 7 % informacij. Vse ostalo sodi med neverbalno komunikacijo. Z njo si odpiramo ali zapiramo vrata v uspešno in srečno prihodnost.

Žal se šole vzgojnega področja, kako voditi in upravljati samega sebe, kako razvijati lastno življenjsko modrost, niti ne dotaknejo, starši pa sploh ne vedo, da je kaj takega mogoče. Izrazili smo dvom, če je mogoča vzgoja v to smer s pozicije materialističnega in scientističnega zornega kota, saj ta ne priznava duše in duha kot obstoječe in realne biti, temveč kot interakcijo telesnih, materialnih sestavin. Veren človek ima močno oporo v Bogu in se nanj obrača, da bi dosegel notranji mir in uravnoteženost svojih čustev. Notranji mir in uravnoteženost čustev sta najbolj vidno znamenje človeške modrosti. Mir je druga beseda za modrost. Šele v stanju notranjega miru lahko spoznamo in razumemo sebe in vemo, kako upravljati svoja čustva, želje in hotenja. Vrednost miru je poudaril Jezus, ko je v svoji oporoki rekel učencem: »Mir vam zapustim, svoj mir vam dam ...«

Za konec pa še vprašanje: kako prepoznamo modrega človeka? Stanko Gogala, eden naših največjih pedagogov (imel sem srečo, da sem kot študent poslušal njegova predavanja), je modrega človeka označil za osebnost ali celega človeka. Mimogrede, socialistični vzgojni koncept je kot vzgojni cilj predpostavljal človeka kot vsestransko razvito osebnost, ki naj bi ustrezal ideji samoupravnega socializma. Gogala pa je osebnost takole opisal:

»Osebnost je izrazita individualnost v tem smislu, da v njej čutimo posebnega in enkratnega človeka, njegovo notranjo in osebno različnost od drugih in da ga prav zaradi te posebnosti tudi cenimo, spoštujemo in občudujemo ter mu skušamo slediti. Njegova individualnost nas v vzgojnem smislu izziva, čeprav ni vsiljiva ali samo zunanja. To je individualnost notranje,

osebne in duhovne svojevrstnosti, ki je ni mogoče zamenjati z drugo, po idejni usmerjenosti podobno. Osebnost je notranje samostojen in svoboden človek, vendar odprt za druge zamisli in jih sprejema iz svoje proste volje brez prisile. Odlikuje ga močna neposrednost in pristnost brez preračunljivosti. Po naravi je vljuden in skromen in do drugih topel in razumevajoč.«

Vidimo, da prava osebnost ne pripada nobeni ideologiji ali filozofiji. Naj izpostavim stavek: »Osebnost je notranje samostojen in svoboden človek.«

Za zaključek si sposodimo še misel Etienna Gilsona, ki govori prav o tem: »Šele ko bomo natančno videli, kaj je človek, bomo uvideli, kako ga vodi Božja previdnost, in ko bomo vedeli, kako ga vodi, bomo spoznali, kako se mora človek sam voditi.« Spoznati samega sebe pomeni po teološki razlagi uzreti v sebi Božjo podobo. Janko Svetina, slovenski pedagog, ki je padel v osamosvojitveni vojni za Slovenijo, je zapisal: »Kraljestvo Božje je v vas!« •

Nekateri uporabljeni viri:

1. José Ortega Y Gasset (2010). *Opazovalec*. Ljubljana: Družina.
2. Giovanni Pico della Mirandola (1997). *O človekovem dostojanstvu*. Ljubljana: Družina.
3. Etienne Gilson (2002). *Duh srednjeveške filozofije*. Ljubljana: Družina.
4. Odar Mojca (2011). *Diplomsko delo: Govorica telesa: Kranj. B&B, višja strokovna šola*.
5. Tina Bergant (2017). *Revija Proteus: Agresivnost in nasilje*. Ljubljana: Prirodoslovno društvo Slovenije.
6. Tomislav Ivančič. *Predavanja: Hagioterapija*.
7. Tomáš Špidlík. *Pot duha*. Ljubljana: Župnijski urad Ljubljana – Dravlje.
8. *Sveto pismo*.
9. *Wikipedia*.

ZA MLADE IN Z MLADIMI

mag. Marko Košnik

1. MLADI – KAKO JIH POZNAMEO?

Mladost je večplastna, in če želimo mlade razumeti, se moramo vživeti vanje. Pri tem ne gre za razumski proces, ampak je treba gledati s srcem. To pomeni, da izhajaš iz lastne izkušnje. **Če se ne želiš vračati** v svojo mladost, ne moreš razumeti mladih. Pomembna je osebna izkušnja mladosti: Kaj se mi je v mladosti zgodilo? Kaj sem takrat počel? Kako sem doživljal podobne situacije, ko sem bil jaz mlad? Kaj sem takrat imel rad, kako sem gledal na odrasle?

Vživljanje v mlade preko pogleda v svojo mladost je edina pot, s katero lahko mlade vzamemo zares. To je edina pot Cerkve, Karitas in drugih, da poskušamo mlade vzeti zares.

Simboli, ki ponazarjajo mladosti

Prvi simbol je lahko **metulj**. Zunanja sprememba. Čas, ko se mladenič, mladenka razvije iz pupice v le-

pega mladeniča, mladenko. Toliko procesov samopodobe se odvija v času mladostništva, da lahko reče, to sem jaz. Tukaj vidimo, zakaj je mladost potrebna. Gre za fizično spremembo, zelo močno in hitro, ki poteka v času mladosti. To je velika sprememba, ki vpliva na celotno počutje in delovanje osebe.

Drevo – druga podoba. Gre za prispodobno seme, ki pade v zemljo in se prebija ven. Mladost – čas, ko rastemo v določenih okoliščinah, zemlji, ki nam je dana. Tam poženemo korenine, nastane deblo in razvijamo se v krošnjo. To je proces mladosti – ta neizmerna rast, ki gre skozi mnoge notranje boje razvoja. Koliko notranje energije je potrebno, da se mladi človek razvije v pokončno osebo!

Pot – tretji simbol, nakazuje duševni razvoj, ki ga mora mladostnik narediti. Če kdaj, potem si na poti, ko si mlad. Obdobje mladosti je iskanje, iskanje meja, odkrivanje novega ... Vse to je pot. Ob tej poti pa imaš znake in se učiš odločati, kam ...

Mladost danes

Znana je parola: Vsi smo mladi! Da, vsi želimo biti mladi. Pomemben je naš zdrav odnos do mladosti. Pri odnosu do mladosti študije ugotavljajo, da gre za dva procesa:

1. idealizacija mladosti, fascinacija nad lepoto mladosti, nad njeno svobodo
2. podcenjevanje mladosti, strah pred uporništvom mladine

Kaj pa je pravzaprav mladost? Mladost ima svoj začetek in konec. Kdaj sem zares mlad? Kdaj se je začelo obdobje mladosti? Mladost ni bila vedno tako zaznamovana kot danes. V zgodovini se je to obdobje različno pojmovalo. Koncept mladosti se je začel izpostavljati v času industrijske revolucije. Takrat se je zaradi razvoja tehnike in industrije, ki je spreminjala družbo, pokazala tudi razpoka med otroštvom in odraslostjo. Prehod iz otroške v odraslo dobo se je povečal in vedno bolj se je kristaliziralo obdobje mladostništva. Mladostništvo se pokaže kot nestabilna, neulovljiva, stalno spreminjajoča se kategorija, ki se od družbe do družbe spreminja in je sosledje več faz. Vsekakor je njena najizrazitejša značilnost stalno spreminjanje.

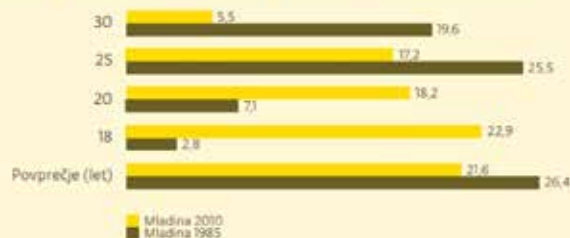
Zato se tudi razumevanje tega obdobja zelo spreminja. Npr. mladi v Sloveniji se vse bolj zgodaj enačijo z odraslostjo (*grafikon 1*), hkrati pa vedno pozneje uredničujejo dejanske prehode, kot so odselitev od staršev, vzpostavitev gmotne neodvisnosti in oblikovanje lastne družine. Zelo se je znižala meja, kdaj se začne mladostništvo. Kategorija mladosti se širi, ponekod v ta čas vključujejo otroke od 12 leta dalje.

Ko torej govorimo o mladosti, se vedno bolj zavedamo, da ne gre samo za prehod, ampak za samostojno obliko, ki ji je treba dati čas in vrednost. Mladost ima svoje procese, ki se zgodijo samo takrat, in če se

takrat ne zgodijo, lahko kasneje postane problematična.

Grafikon 1: Ocenjene zgornje starostne meje mladosti, Mladina 1985 in Mladina 2010

Do koliko let starosti se po tvojem mnenju nekdo lahko šteje za mladostnika?

OPOMBA: Navedeni so odstotki anketirancev, ki so izbrali eno od najpogostejše izbranih starostnih mej (18, 20, 25, ali 30 let).

Vrednote in interesi mladih

Obdobje mladosti je zelo pomembno zaradi vrednot, ki se oblikujejo v tem času. Raziskave zadnjih let v Sloveniji (*Mladina 2010*), posebej med mladimi, kažejo, da namesto velikih vrednot, ki so bile oprte na religijo, nacionalno vezanost, politiko, pridobivajo pomen vrednote, ki so bližje posamezniku in njegovemu osebnemu izkustvu, na primer samouresničevanje, prijateljstva in odnosi, zdravo okolje, kvaliteta vsakdanjega življenja, varnost (*grafikon 121*).

Trendi so, da se spreminjajo temeljne vrednotne in življenjske usmeritve:

- iz ukvarjanja z družbo v ukvarjanje s seboj
- upadanje pomena velikih družbenih tem (npr. politika) in hkraten porast tem zasebnosti (npr. zdravje, družina, prijatelji) se pri slovenskih mladih nadaljujeta

Grafikon 121: Pomembnost posameznih vrednot* slovenske mladine, izbrane raziskave

OPOMBA: *Pomembnost vrednot smo merili s 5-stopenjsko lestvico (1 - sploh ni pomembna ... 5 - zelo pomembna)

VIR: Mladina 2000 in Mladina 2010

- mladi se interesno usmerjajo na vsakdanje teme, ki se neposredno dotikajo njihovega življenja
- poudarek na individualnosti in tekmovalnosti kot strategiji spoprijemanja z negotovimi in spremenljajočimi se družbenimi razmerami, v katerih mladi živijo
- prenos vere na mlade je problematičen
- sprememba kulture: svet se je spremenil tako močno, da načini, ki so delovali pred desetletjem, danes ne delujejo več

Ključnega pomena je osebna izkušnja. Zato je zelo pomembna sinergija vseh treh generacij: nenadomestljiva vloga staršev in stari staršev posredovati spomin in modrost ter mladi.

Cerkev in mladi

V Cerkvi na Slovenskem pod naslovom Odiseja mladih najdemo dobro analizo mladine za področje murskosoboške škofije, ki jo je vodil dr. Jože Bajzek s sodelavci. Bolj za izziv pa želim omeniti neko kratko anketo, ki se nanaša na potrebe mladih in je bila narejena za nosilce mladinske pastorale v okviru MOM-a leta 2007. Anketa želi pokazati preprosto analizo stanja, kaj mladi bolj cenijo in potrebujejo: odnose, neformalno druženje, duhovnost, izobraževanje. Gre za tri različne skupine mladih, ki so odgovorile na omenjena štiri vprašanja: to so nosilci dejavnosti mladi za mlade, animatorji in mladi iz ulice.

Nosilci in animatorji na prvo mesto postavljajo odnose, mladi iz ulice pa večinoma neformalno druženje. To nam sporoča, da se zamisli, kaj mladi zares potrebujejo, zelo razhajajo. Koliko bolj je to zahtevno, ko želimo govoriti o duhovnih potrebah mladih. Ali je to, kar mladi izražajo kot potrebo, zares njihova notranja potreba, ki jih bo usmerila v prihodnost in rast v veri? Kaj mladi zares potrebujejo, da ostanejo odprti za vero? V tem nam bo v veliko pomoč sinoda mladih, ki je potekala v mesecu oktobru 2018.

2. MLADE VZETI ZARES – KAJ NAM JE RES POMEMBNO

Ali je v Cerkvi mladost na zatožni klopi? Ali smo mladost obsodili ali jo obsojamo? Ali je mladost dar in naloga?

Mladost je čas iskanja odgovorov in poslanstva. Mladi niso brez vrednot, kličejo po strukturah, po vzgojiteljih in učiteljih, ki jim bodo v oporo.

Iti mladim naproti:

Papež Frančišek jih je vzel zares. Poglejmo sinodalni dokument (odziv škofovskih konferenc, mednarodni seminar o stanju mladih, on-line vprašalnik ...). Govori se o kopernikanskem preobratu: 200.000 e-vprašalnikov, 300 mladih na predsinodalem srečanju, 15.000 mladih on-line, 100 opomb ... Papež

Frančišek želi od mladih izvedeti, kaj mislijo o Cerkvi: Povejte nam, kaj hočete od nas ...

Kaj si mladi želijo od nas:

- želja, da jih poslušamo, da spremenimo svoj jezik
- želja po varnem prostoru: ne zabava, ampak kjer se lahko izrazijo, kakršni so
- želja po okolju, kjer mladi lahko podvomijo, da lahko sami iščejo
- želja po samodejavnosti – to je treba podpreti
- želja po kritičnem razmišljanju: okolje, kjer se lahko zmotiš
- želja po testiranju vrednot: mladi imajo vrednote, vendar jim manjka okolje, kjer bi lahko te vrednote delili, kako naj jih živijo – ne želijo odgovorov, ampak da se jim odpremo, da pokažemo svoje omejitve
- želja po odkrivanju in spoznavanju

Izzivi in priložnosti za mlade danes (300 mladih na predsinodalem srečanju)

- 1. formacija osebnosti:** vzgoja njihove identitete, čut pripadnosti, družina, medgeneracijski odnosi, skupine
- 2. odnos z drugimi:** kompliciran in raznovrsten svet, dialog z drugimi (primer: Črna gora –med-kulturnost, medreligioznost)
- 3. mladi in prihodnost:** sanje ..., najti prostor pripadnosti, rane in travme
- 4. odnos do tehnologije:** dvojnost uporabe tehnologije, vpliva na življenje, ideale in vrednote, problem pornografije ..., rodovitno polje za oznanjevanje: moč za povezovanje, deljenje dobrih praks, izobraževanje in informiranje ...
- 5. iskanje in smisel življenja:** kakšen je smisel, redki to iščejo v Cerkvi, kot da Cerkev ni kraj smisla

3. SKUPNOST ZA MLADE ALI KAKO BITI Z MLADIMI PRIJATELJ

Izziv: večno razhajanje med besedami in konkretnim obnašanjem

Mladi veliko povedo, veliko zahtevajo, ampak v ozadju ne zmorejo nič v svojih dejanjih. Ker tega ne pokažejo, ker se ne držijo svojih obljub, jim zaradi teh izkušenj ne zaupamo več.

Kako vzpostaviti zaupanje z mladimi? Don Bosco je zaupanje do mladih imel za temelj vsakega vzgojnega odnosa z njimi:

- Brez domačega prisrčnega odnosa ne moremo dokazati ljubezni; brez tega dokaza pa ni zaupanja. Kdor hoče biti ljubljen, mora pokazati, da ljubi. Jezus Kristus je bil majhen z majhnimi in si je naprtil naše slabosti. Pri njem se učimo domačnosti.

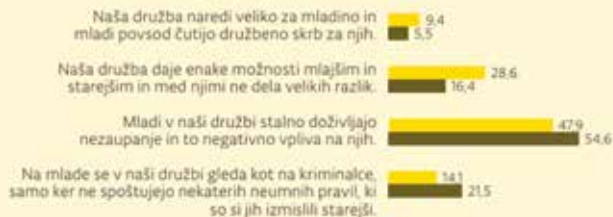

- Kdor se zaveda, da je ljubljen, ljubi, in kdor je ljubljen, doseže vse, zlasti od mladega človeka. **don Bosko**

Graf prikazuje zaupanje oz. odnos zaupanja med družbo in mladimi.

Grafikon 6: Zaznava odnosa družbe do mladih, Mladina 1985 in Mladina 2010, stari 15–24 let

O mladih se govori na različne načine. V nadaljevanju so nekatera stališča. Izberi tisto, s katerim se najbolj strinjaš.

Mladi v naši družbi stalno doživljajo nezaupanje, in to negativno vpliva nanje. Skoraj dve tretjini vprašanih izraža nezadovoljstvo s splošnim odnosom slovenske družbe do mladih. Bodimo pozorni na svoje drže do mladih.

Drže, s katerimi izražamo zaupanje do mladih:

Prepričan sem, da je v vsakem mladem nekaj dobrega.

- Ne bojim se pogovarjati se z mladimi.
- Zanima me, s čim se mladi ukvarjajo? Kje so? Kaj delajo?
- Imam voljo, da se z njimi ukvarjam.
- Povabim jih k soodgovornemu delu.
- Do njih sem zahteven.

Drže, s katerimi izražamo nezaupanje do mladih:

- Saj bo že ...
- Kaj bi se vmešaval, naj delajo po svoje.
- Z njimi se ne da nič narediti.
- Boste že še videli, saj vas bo izučilo.
- Kaj me briga, naj me pustijo pri miru.

4. NAŠE ODLOČITVE ZA MLADE

IZZIV: Cerkev je v krizi (manj duhovnih poklicev, manj mladih, manj ljudi v cerkvi). SVETI DUH NI V KRIZI! Poglejmo okoli sebe, koliko je skupin, pobud ... To je delovanje Svetega Duha med mladimi. In delo Svetega Duha so tudi nekatere naše odločitve.

Odločitev za vzgojno okolje

Primer takega okolja je lahko oratorij, ki ponuja različne možnosti medgeneracijskega sodelovanja. Ogromno procesov, ki so značilni za medgeneracijsko sodelovanje, se dogaja ravno na oratoriju.

V vzgojnem okolju sledimo naslednjim elementom:

- **osebna izkušnja Jezusa, žive vere** (pripravljalni dokument za sinodo): močna vloga družine, prenos vrednot od starih staršev (še prisotna, popolnoma odsotna)
- **sodelovanje:** starši, ustanove, mreženje ...; kdo sem jaz; biti jasna referenca kot vzgojitelj, starš
- **asistenca: biti z mladimi** (Emavs, zapravljati čas)

- domačnost
- biti na razpolago in imeti čas
- učenci so vsi enako (odnos spoštovanja in zanimanja)

Tudi Karitas je lahko in mora biti tako vzgojno okolje: smisel dela za druge, vključenost, sodelovanje, pomoč ...

Odločitev za skupine

- delo z mladimi je načrten proces
- raznovrstnost skupin
- živeti v skupnosti = izkušnja Cerkve
- princip postopnosti = rast skupine
  - prevzemanje odgovornosti
  - prostor odkrivanja in oblikovanja lastne identitete, lastnih vrednot in vere (krepost čistosti)

Odločitev za spremljanje mladih

1. spremljevalec – pričealec: Ali sem referenca za mladega človeka, da v meni najde neko pristnost, sem zamorjen ali odprti človek?

- razvijati podobo Emavs
- učiti se razločevanja
- prevzeti vlogo duhovnega vodje

2. sposobnost poslušanja: Zelo pomembno je POSLUŠATI MLADE.

- razvijanje kulture srečanja in bližine, kulture nežnosti
- celjenje ran
- prečiščevanje in ponižno iskanje ...

3. postaviti pred jasne izbire, odločitve:

- odločitev je intimni in zelo resen trenutek
- ozavestiti prehojeno pot in sprejeti zavestno odločitev
- zaupati, da so sposobni

Osebne odločitve

1. Stik in druženje: Ali si resnično želim stika in druženja z mladimi, ali bom gledal na njihovo delo samo od zunaj, iz druge sobe? Brez osebnega stika ne bomo mogli zgraditi osebnih odnosov z mladimi.

2. Mladi so nosilci: Če hočemo z mladimi delati na skupnem projektu, morajo mladi prevzeti odgovornost za tisti projekt, drugače bomo prišli in odšli. Pustiti mladim odgovornost.

3. Vrednota vsakdanjega dela: Se zavedamo, kako pomembno je delo? Skozi delo se učimo dostojanstva, smisla ... To je ena močnih točk Karitas. •

etična načela

SODELOVANJE IN VAROVANJE
DOBREGA IMENA KARITAS - I. del

Sodelavci Karitas se **medsebojno spoštujemo** in **znamo ceniti delo, znanje in izkušnje drug drugega**. Gojimo čut in sposobnost sprejemanja različnih darov in poti služenja.

Konflikte in spore rešujemo sproti in na način, ki **ne prizadene dostojanstva druge osebe**. V primeru resnejših konfliktov **znamo poiskati primerno pomoč**.

Zagovarjamo **enakovredno sodelovanje moških in žensk** na vseh nivojih svojega dela, tako znotraj organizacije kot v družbi, in **zavračamo vsako obliko diskriminacije**.

Vodenje razumemo predvsem v duhu služenja sodelavcem in poslanstvu organizacije.

Vedno varujemo dobro ime Karitas.

Dokument prioritarnih področij Karitas v Sloveniji (2014–18) izpostavlja v polju skupne odgovornosti, partnerskega sodelovanja ter enakopravnosti moških in žensk naslednje poudarke ter smeri delovanja sodelavcev in prostovoljcev Karitas:

Skupna odgovornost in partnersko sodelovanje v mreži Karitas

Organizacije Karitas kot ena družina sprejemajo skupno odgovornost za ljudi v stiski in so dejavni soudeleženci karitativnih aktivnosti mreže na različnih ravneh – od župnijske do slovenske. Pri tem spoštujejo avtonomijo vsake posamezne organizacije v mreži Karitas, hkrati pa dejavno podpirajo partnersko sodelovanje med organizacijami in koordinacijo na vseh ravneh ter krepijo strukture in zmogljivosti posameznih organizacij za delo v korist in z ljudmi v stiski.

Organizacije Karitas si prizadevajo razvijati kulturo odprtega dialoga, partnerskega sodelovanja, medsebojnega spoštovanja, podpore, dopolnjevanja in solidarnosti v svoji mreži tako med organizacijami kot tudi med sodelavci – prostovoljci in zaposlenimi.

Odprtost

Karitas je odprta organizacija, ki se vključuje v mednarodno Karitas, v civilna, cerkvena in državna združenja ter povezave na nacionalni, evropski in mednarodni ravni. V skladu s svojim poslanstvom, načeli in vrednotami sodeluje povsod tam, kjer lahko prispeva k socialnemu vključevanju, globalizaciji solidarnosti in večji učinkovitosti pri pomoči ljudem v stiski. Karitas spoštuje avtonomijo vsake cerkvene karitativne skupine ali organizacije.

Karitas v Sloveniji se prek mednarodne Karitas po svojih močeh vključuje v akcije in projekte ob naravnih nesrečah in drugih katastrofah. Prav tako v različnih projektih razvojne pomoči v tujini sodeluje z državo,

Evropsko zvezo, misijonarji in s posameznimi nacionalnimi dobrodelnimi organizacijami.

Enakopravnost žensk in moških

Karitas pospešuje enakopravnost med ženskami in moškimi na vseh družbenih ravneh in tudi v svojih organizacijskih strukturah, in sicer tako, da so ženske dejavno udeležene pri oblikovanju, izvajanju in odločanju o politikah, strategijah in načrtih delovanja Karitas na vseh ravneh.

Karitas se še posebej zavzema za enakopravnost žensk na delovnem mestu. Pri tem spodbuja in podpira ustvarjanje takih delovnih razmer, ki ne bodo diskriminatorne do naravnih in temeljnih hotenj žensk po materinstvu in skrbi za otroke.

Sodelavci in prostovoljci Karitas lahko prepoznamo in usmerimo svoje delovanje tudi v luči pisma apostola Pavla, ki ga je pisal Filemonu, v katerem ga prosi, kako naj sprejme Onézima, ki je bil suženj, nekoč obema 'neuporaben': »**Ti pa ga sprejmi kakor moje SRCE**« (prim. Flm 1,12). Partnersko sodelovanje: »Čeprav imam v Kristusu svobodo, da ti zapovem, kaj se spodobi storiti, **te rajši v ljubezni prosim ...**« (prim. Flm 1,7-8), medsebojno spoštovanje, podpora in dopolnjevanje: »**Vendar nisem hotel storiti ničesar brez tvojega soglasja, da bi tvoje dobro delo ne bilo videti nekako prisiljeno, ampak prostovoljno**« (Flm 1,14). In nenazadnje zaupanje, da nekdo ne samo zmore dobro narediti, temveč: »**zaupam ..., saj vem, da boš storil še več, kakor te prosim**« (Flm 1,21).

Tako je potekala komunikacija, pogovor med apostolom Pavlom in Filemonom. Oba bi lahko zaradi preteklih slabih izkušenj okoli sebe zgradila varen zid. Toda zmoreta preseči lastno komoditeto, sta odprta za Božji poseg, in nekoč 'neuporabni' Onézim postane brat. »Če me imaš torej za družabnika, ga sprejmi kakor mene« (prim. Flm 1,17). Ne bi se mogli bolj strinjati in čutiti z zapisanim: »**Sprejmi ga kakor moje SRCE**.« Tako nam notranji imperativ poslanstva, ki ga živimo kot sodelavci, prostovoljci Karitas, nalaga prav to, da sočloveka, sodelavca, soprostovoljca, prejemnika pomoči, darovalca, donatorja oz. vsakega, ki se vključuje v družino, dejavnost Karitas, sprejmemo in sodelujemo z njim, kakor bi sprejeli in sodelovali z Odrešenikom Jezusom Kristusom, kakor bi sprejemali in nosili njegovo Presveto Srce. Pa ne le takrat ko si 'nadenemo' poslanstvo Karitas. Vsak dan. Naj to našo držo najprej občutijo naši domači, bližnji ter v nadaljnjih korakih vsa širša skupnost, saj nam Odrešenik zaupa in daje moč, da bomo storili še več, kot bomo naprošeni, in pri svojem udejstvovanju vedno in povsod delovali odgovorno, sodelovali partnersko ter v duhu enakopravnosti med moškim in žensko.

Karitas v župniji

»LJUBEZEN, ZMERAJ IN POVSOD«

Primož Lorbek, diakon

Če bi moral Karitas in njeno poslanstvo povzeti v treh besedah, bi dejal: »Ljubezen (karitas), zmeraj in povsod.« Zame je namreč osnovna naloga župnijske Karitas ljubezen do bližnjega, in ta ljubezen bi morala biti prisotna zmeraj ter povsod.

Morda je že res in prav, da je prostovoljec Karitas aktiven v domači župniji, a menim, da se mora še kako zavedati, da je sodelavec Karitas tudi izven domače župnijske Karitas in da je prav, da tudi takrat pomaga svojemu bližnjemu, ko ga vidi v potrebi. Tako bi lahko dejali, da se ravno preko tega pokaže, ali si ali nisi sodelavec Karitas ter ali je v tebi resnično ljubezen do bližnjega. K temu nas vabi tudi sam Jezus – v Janezovem evangeliju beremo: »*Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj! Kakor sem vas jaz ljubil, tako se tudi vi ljubite med seboj!*« (Jn 13,34), in ta zapoved ni omejena na kraj ali na čas, temveč velja vedno in povsod, doma, v trgovini, na ulici, v domači župniji ... ali pa v sosednji župniji, zato se jo tudi trudimo izpolnjevati in ji slediti. Župnijska Karitas je namreč lahko tista, ki v župniji ali na ulici, v trgovini ... kaže lepoto krščanstva: to je Ljubezen do bližnjega in do sočloveka. Zgled te ljubezni nam mora biti sam Jezus, ki pravi: »*To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil*« (Jn 15,12). To ljubezen nam je Jezus izkazal tudi na križu, na katerega je šel iz ljubezni do nas. In Jezus nadaljuje: »*Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje*« (Jn 15,13). Tako lahko ljudje po delovanju Karitas v župniji občutijo in začutijo tisto ljubezen, ki bi jo morali imeti kristjani do svojih bližnjih in v moči katere bi morali biti vsi pripravljeni dati košček življenja za svojega bližnjega. Verjamem, da je sodelavcem Karitas to zelo težko, ker terja čas ... in žrtev ... toda ponovno naj nam bo vodilo Jezus, ki je dal svoje življenje za odrešenje vseh ljudi.

Tako se lahko ljubezen iz Župnijske karitas preko njenih sodelavcev širi po celotni župniji in tudi izven. Hkrati sodelavci Karitas s svojim zgledom vabijo vse ljudi k dejavni ljubezni do sočloveka.

Tako je župnijska Karitas zelo pomembna v življenju župnije ter celotne Cerkve, saj s svojim delovanjem kliče in vabi vse ljudi k ljubezni do sočloveka.

Karitas s svojim načinom delovanja vabi k sodelovanju različne skupine, ki delujejo v župniji, saj so tudi te povabljene k dejavni ljubezni do bližnjega. Tako si

pravzaprav ne morem predstavljati skupine, ki deluje v župniji, da ne bi bila na nek način v službi bližnjega, pa naj gre za molitveno ali zakonsko skupino ali za oratorijske animatorje ...

Ob koncu naj še enkrat ponovim misel, s katerim sem pričel svoje pisanje: sodelavec župnijske Karitas moram biti zmeraj in povsod – doma, v službi, na ulici ali trgovini ... in ko vidim nekoga, ki potrebuje pomoč, mu moram vsaj poskušati pomagati. Tako sem v službi bližnjega ... Mislimo na Jezusove besede: »*Resnično, povem vam: Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili*« (Mt 25,40). •

gradimo družino

NI VSE V DENARJU

O stiskah družin z majhnimi otroki sem k pogovoru povabila go. Ano Pavec, mamo šestih otrok.

Ga. Ana Pavec, ste mama šestih otrok, starih od 4 mesecev do 10 let. Lahko na kratko predstavite svojo družino?

Z možem Boštjanom sva poročena dobrih 11 let. Prva leta sva živela v majhnem bloku na robu Kranja, sedaj pa pet let v hiši v Cerkljah na Gorenjskem. V letih zakona se nama je rodilo šest otrok: štirje fantje, dekleta in spet fant. Prvi trije, ki so zdaj v šoli, so si zelo blizu po rojstvu, med mlajšimi so malo večji razmiki, dva sta v vrtcu, najmlajši je dojenček. Mož je po poklicu pravnik, jaz pa prevajalka.

Kaj so za vas najtežji trenutki, problemi, stiske, ki jih doživljate ob vaših otrocih?

Menim, da je največji problem pomanjkanje časa. Čas je v življenju mladega para veliko večja dobrina kot denar. Ko od jutra do večera ni možno spregovoriti drugega kot najnujnejše dogovore, ko zvečer od utrujenosti oba samo »padeva« v posteljo, ko je tisoč in ena podrobnost, ki jo je treba urediti ... A to ni najpomembnejše – treba je biti razpoložljiv za otroke, za njihov svet, pripovedovanje, igro, čustvene izbruhe ... Če se pridruži še dajanje zdravil, tolažba ob bolečinah ali drugih tegobah, brisanje bruhanja ..., je to včasih res kaplja čez rob naših zmogljivosti. Mene najbolj teži, če nimam niti malo časa in možnosti za umik – vsaj za kratek sprehod, da si zbistrim misli, ali da bi šla v kavarno prebrat kakšno stran v knjigi. Sem precej vase usmerjena oseba in potrebujem to samoto, tišino, da imam glavo zase, ne da ves čas odgovarjam na vprašanja, poslušam hrup ...

Kako sta z možem reševala oz. rešujeta probleme, stiske?

Zdi se mi, da smo v naši kulturi navajeni, da ob stiskah »stisnemo zobe«, da takrat, ko se nabere težav, naredimo ravno nasprotno od tistega, kar bi nam pomagalo – opustimo dobre navade, ki nas sicer držijo pokonci. Že sv. Ignacij pravi, da naj v slabih časih ne spreminjamo svojih dobrih sklepov. Torej bi v času bolezni, gradnje hiše, v vseh zelo zapolnjenih obdobjih, ki nam jemljejo veliko energije, morali še bolj zavzeto ohranjati vse, kar nam dobro dene za zdravje, za zakonski odnos ... Spominjam se, da sem nekega petka poklicala 14 različnih ljudi, da sem končno dobila varstvo za tisti večer. Mislim, da sem že imela vstopnice in mi je bilo res škoda, da ne bi mogla iti. Sama sebi sem se zdela nemogoča, kako lahko tako nadlegujem ljudi. Zelo nama je pomagalo, da sva vseskozi hodila na zakonsko skupino, da sva si vzela čas za koncert, sprehod, kadar pa je bila povečana skrb za otroke, sva se z možem zamenjala pri negi, da sem tudi jaz lahko šla ven ali pa ostala doma, pa so oni šli kam po svoje.

Kakšna pomoč vam je v takih trenutkih najbolj koristila?

Ogromno težkih obdobjih sva »pregurala« sama, v tem smislu, da za konkretno skrb za otroke nisva imela zunanje pomoči. To, da sva si pomagala med seboj, je utrdilo najin odnos. Zelo pa nama je na primer prišla prav pripravljena hrana obeh babic, občasno varstvo. Najbolj od vsega je meni pomagal občutek, da nisem sama in edina, ki se mi to dogaja. Največja težava mladih mamic se mi zdi izolacija, ki jo pogosto doživljamo, ko smo na porodniški ali v času bolezni. Ogromno mi pomeni podpora prijateljic mamic, ki jih imam, da jih lahko pokličem, napišem, kako sem, kako smo, da se bodrimo med seboj, v pogovorih in druženju izmenjamo tisoč in en »trik«, ki pride prav v različnih situacijah.

Kako si z možem ob veliki družini vzameta čas tudi zase?

Vedno težje. Že od začetka zakona prepoznavava, da je dobro, da imava čim širšo mrežo podpore. Spominjam se, kako enostavno je bilo dobiti varstvo, ko je bila večina najinih prijateljev še brez otrok in so se z veseljem odzvali. Zdaj pa niti ni mačji kašelj prevzeti vseh najinih otrok za večer, kar z veliko ljubeznijo največkrat naredi tašča. Dojenčka v prvem letu skoraj povsod vzameva s seboj. Vseeno nočeva računati le na starše, tako da si ponovno gradiva seznam ljudi, ki jih lahko prosiva za pomoč, ko ne moreva sama.

Mnoge družine z majhnimi otroki doživljajo različne stiske zaradi preobremenjenosti, ki jo občutijo ob bolezni otrok, neprespanosti, prilagajanju službam, pehanju za preživetje ... Kako bi po vaše najlažje pomagali mladim družinam?

V finančnem smislu nam, hvala Bogu, ni nikoli trda predla. Vendar pa občutke stiske pred velikimi stroški zelo dobro poznam iz otroštva, ko smo komaj prebrodili na primer začetek šolskega leta, Miklavžev obdobje, večja praznovanja ... To me še zdaj spremlja, čeprav objektivno gledano ni težav. Imava tudi zelo zdrave otroke. V primerjavi z nekaterimi hudimi boleznimi v družinah bližnjih mamic, s katerimi sem v stiku, se pri nas srečujemo le z manjšimi prehladi in »lepotnimi napakami«. Kljub temu pa se v veliki družini in v družini z majhnimi otroki vsi manjši oteževalni pripetljaji seštevajo in lahko hitro pride do velike stiske – kako bova zmogla?

Menim, da poleg konkretne pomoči mlade družino potrebujejo tudi čisto konkretne veščine, kako se spoprijeti s težavami. Meni v pestrih časih zelo pomaga, da si izdelam jasen načrt, kako se bom česa lotila. Podčrtam si, kaj mi je najbolj pomembno, napišem si seznane, nasploš z zapisovanjem najdem veliko jasnino. Ni vse v denarju, veliko več je v tem, kako vse dobrine, ki so nam na voljo (in so v časih neotipljive), razporedimo in z njimi upravljamo. •

na obisku

DOBRO SODELOVANJE OBRODI SADOVE

Jožef Kociper

Župnijska karitas Sveti Jurij ob Ščavnici praznuje 20 let

Ob dvajsetletnici praznovanja ŽK Sveti Jurij ob Ščavnici bi njihovo plemenito delo rad predstavil iz dobrega sodelovanja s Škofijsko karitas Murska Sobota.

Že pred ustanovitvijo ŠK Murska Sobota smo se leta 2006 soočili z izzivom pridobitve primernih prostorov za škofijsko centralno skladišče za evropsko hrano, ki smo jo takrat dobivali še iz Maribora. Ob iskanju primerne rešitve nam je roko ponudil g. Štefan Grabar, takratni župnik pri Svetem Juriju ob Ščavnici. Po ogledu še ne dokončno obnovljenih prostorov na župnijskem dvorišču smo se kaj hitro dogovorili, da Škofijska karitas pomaga dokončati obnovo prostorov in jih nato uporablja za shranjevanje evropske hrane. Vsa ta leta smo hvaležni župniji Sveti Jurij ob Ščavnici, da s tem svojim dejanjem omogoča razvoj in izvajanje tega nadvse pomembnega programa

Naše sodelovanje z Župnijsko karitas Sveti Jurij ob Ščavnici se je še naprej dobro razvijalo. Tako so v njihovi župniji kmalu gostili škofijski Klic dobrote. Prav na

12

tej prireditvi smo lahko videli veliko in dobro uigrano ekipo članov Župnijske karitas. Dobrodelni koncert je nadvse dobro uspel. Gostje, predvsem pa obiskovalci iz celotne škofije so bili s prireditvijo nadvse zadovoljni.

Člani Župnijske karitas Sveti Jurij ob Ščavnici so vseskozi budno spremljali stiske svojih župljanov. Tako smo že v letu 2007 tudi s pomočjo Škofijske karitas pomagali družini z majhnimi otroki, katere dom je popolnoma uničil požar. To je bila za vse nas velika šola, kako se moramo odzvati na stisko sočloveka, kajti mnogokrat nam naši predsodki ne dovolijo narediti potrebnega koraka k bližnjemu, ker si ta naše pomoči ne zasluži. Kot zemeljski ljudje bi v takih primerih najprej želeli pomagati s tisočnimi »dobronamernimi« nasveti, ob upoštevanju le-teh pa bi mu prišli naproti še s kakšno konkretno pomočjo.

Leta 2015 smo bili s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti postavljeni pred dejstvo, da če Pomurje ne bo imelo interesa razviti pomurskega materinskega doma, bo zadnjega, ki je predviden po nacionalnem programu socialnega varstva, dobila katera od drugih slovenskih pokrajin, čeprav ga že ima. Prvo povabilo k razvoju materinskega doma smo prejeli že v letu 2011, vendar nismo imeli primerne hiše za izvajanje programa. Ko pa sem se na prvo adventno nedeljo na Škofijskem klicu dobrote v Puconcih srečal z g. župnikom župnije Sveti Jurij ob Ščavnici Boštjanom Ošlajem, se je razvoj prvega pomurskega doma začel zelo bliskovito. Ponudil nam je namreč možnost, da z izvajanjem programa začnemo v župnijski hiši. Sledilo je tisočero aktivnosti, ki so pripeljale do začetka delovanja prvega pomurskega materinskega doma. Leto 2016 smo župnijsko hišo ob

sodelovanju mnogih prostovoljcev in mojstrov uspeli obnoviti, predvsem pa dokončati spodnje prostore, ki so danes zelo lepi in prijetni za bivanje mater v stiskah. A hiša je samo materialna osnova, program pa so ljudje, ki bivajo v njem, in zaposlene strokovne delavke, ki jim pomagajo iskati nove poti pri rasti na poti materinstva. Brez lepega in dobrosrčnega sprejemanja sosedov in župljanov župnije Sveti Jurij ob Ščavnici tako zahteven program, kot je prvi pomurski materinski dom, ne bi imel možnosti za normalen razvoj. Prav zaradi močne sočutnosti domačega župnika g. Boštjana Ošlaja, ki je vedno pripravljen priskočiti na pomoč v materinskem domu, lahko dom še naprej razvija svoje veliko poslanstvo.

Ob tej priložnosti se želim zahvaliti vsem župljanom župnije Sveti Jurij ob Ščavnici za podporo pri razvoju Škofijske karitas Murska Sobota, kajti brez le-te bi prav gotovo veliko težje pomagali ljudem v stiski. Še posebej pa se moram zahvaliti nekdanjemu g. župniku Štefanu Grabarju ter sedanjemu g. župniku Boštjanu Ošlaju, ki nas vedno sprejme z neko posebno karitativno držo, čeprav se zelo pogosto pojavljamo pri njem z raznovrstnimi prošnjami za pomoč. Hvala vam, g. župnik.

Ob dvajsetletnici delovanja Župnijske karitas Sveti Jurij ob Ščavnici izrekam iskreno zahvalo za potrpežljivo delo vsem njenim članom, ge. Slavic Trstenjak pa želim še naprej veliko dobre volje pri vodenju in naj ji dobri Bog poplača za njen trud, ki ga vlaga v zaznavanje stisk sočloveka. •

KARITAS IN MISIJON

Marjan Dvornik

»Glej, vse delam novo!« (Raz 21,5)

V mesecu, ko je karitativni dejavnosti dan poseben poudarek, želim, da se vprašamo o našem poslanstvu. Karitas je sestavni del Cerkve, v župnijah pa tretji steber pastore. To se pravi, da župnija opravlja svoje poslanstvo, če omogoča vernikom, da so ustvarjalno in dejavno vključeni v vse pore življenja. To vključenost je mogoče uresničiti predvsem v okviru prostovoljstva, ki ga gojimo v župnijskih Karitas. Če sem odkrit, je le malo župnij, ki to poslanstvo razumejo in ga tudi poskušajo uresničiti. Ker pa je Cerkev hierarhična institucija, je prva odgovornost za oblikovanje pastoralnih praks v župniji na duhovniku. Z grenkobo ugotavljam, da je vse preveč duhovnikov, ki imajo »utemeljene« razloge, da v svoji župniji ne omogočijo angažmaja laikov pri uresničevanju telesnih in duhovnih del usmiljenja. Delež odgovornosti je tudi na popustljivosti njihovih škofov.

Imeli smo sinodo, prišel je PIP, dobili smo jasne prioritete v štirih točkah. Govorili smo o tem, predvsem v župnijskih pastoralni svetih. Veliko vprašanje pa je, kaj od tega smo vpeljali v konkretno pastoralo v župniji. Moj vtis je, da ničesar. Samo za primer naj služi paradigma »vrnitev k izvirom«. Eden od mlajših duhovnikov je dejal, da so v prvi Cerkvi poučevali odrasle, otroke pa blagoslavljali, danes pa blagoslovljamo odrasle in poučujemo otroke. In kaj se dogaja? Otroci v svoji matični družini ne doživijo verskega vzdušja in mnogi niti nimajo interesa obiskovati maš, ne starši ne otroci. Sprašujem se, kdo bolj potrebuje uvajanje v krščanstvo: otroci ali starši? Papež je v začetku svojega pontifikata veliko govoril o »dvorišču poganov«. V župnijski pastore naše škofije nisem opazil niti enega primera, da bi kdo poizkusil ne papeževu priporočilo uresničiti. Pa da ne bo pomote, tudi drugih papeževih pobud duhovniki vključno s škofi ne sprejmejo za svoje. Ena od teh je odpiranje vrat za prostovoljstvo preko župnijskih Karitas. Priložnost za spremembo je župnijski misijon, ko postanejo nevalgična vprašanja župnije bolj opazna širšemu krogu vernikov.

Župnije v Novem mestu imajo v novembru misijon. Pripravljalci so se potrudili in povabili najatraktivnejše govorce, v program so vključili številne, ki lahko iz lastne izkušnje pokažejo poti rešitve, vzpostavilo se je molitveno okolje. Izpeljava misijona je gotovo najboljša, kar je v standardnem kalupu mogoče. Dosedanje izkušnje s tem modelom pa niso vzpodbudne. Praviloma se po končanem misijonu dogajanja, posebno še pastoralnih metod, ne spremeni, in kar hitro je življenje v starih tirnicah, rezultati pa tudi. Zgodí se, kar večkrat ponavljam tudi na naših seminarjih: »Tako dobre duhovne vaje, da sem rabil tri mesece, da sem prišel na stari tir.« Misijon pa ne bi smel imeti za cilj samo trenutno vzburkane gladine mirnega jezera, ampak uvedbo takih novosti, ki

bi trajno zaznamovale življenje v župniji. Sprememba v škofiji se zgodi, če svoje razmišljanje spremeni škof, v župniji pa, če to naredi župnik. Laiki so se naučili, da je brezplodno vsiljevati novosti, saj slej ko prej zmanjka moči za prepričevanje. Poleg tega je takih laikov, ki bi želeli prinesiti novosti v pastoralo župnije, vedno manj.

Povabljen sem bil na okroglo mizo o prostovoljstvu, ker že vrsto let aktivno delam na vseh ravneh Karitas. Na tem delu življenja župnij se mi je pogled izostril, tako da včasih ne vem, če nisem s svojimi stališči pre-daleč v prihodnosti. Ta pa se lahko tudi ne bodo zgodila, če bodo kazalci vernosti padali, kot se to dogaja zadnjih dvajset let. Gledano s stališča uradnega učenja Cerkve je Karitas v župniji tretji steber pastore. To je tisto okolje, v katerem pridejo do izraza sposobnosti, talenti in karizme laikov, vključno s prakso prve Cerkve, ki je te naloge zaupala diakonom in diakonisam. V naboru njihovega delovanja so bila vsa duhovna in telesna dela usmiljenja. Danes pa se zdi, da je treba dela usmiljenja poznati v pripravi na birmo, nato jih lahko pozabimo. Bil sem v župniji, kjer mi je duhovnik dejal, da imajo Rdeči križ, in Karitas ne potrebujejo. Vrnitev k izvirom pa brez spremembe – spreobrnitve – odgovornih ne bo možna. Da, vse se vrti okoli tega vprašanja: ali sem pripravljen narediti korak, ki ga Jezus naroči v prvem poglavju Markovega evangelija – »spreobrnite se in verujte evangeliju«? Še vedno sem prepričan, da ne bo sprememb v vernosti župljanov, če ne bomo začeli piti iz studenca prve Cerkve, ki je najbolj dosledno izpolnila vse Jezusove besede. Za to gre: živeti Jezusove besede.

Na seminarju v Stični sem bil povabljen, da pri evharističnem slavlju pripravim uvod v očenaš. Prvo, kar mi je Duh prišepnil, je bilo: »Bog je karitas«. In res, ko se zavemo te resnice, je pred nami le še iskanje poti v uresničitev. V župnijah potrebujemo Boga kot Sahara vode. To živo vodo imamo pred nosom, samo zajeti jo je treba. Kdor je slep, naj kliče za Jezusom: »Jezus, Davidov Sin, usmili se me!«, kdor je gluha, naj dovoli Mesiji, da se dotakne njegovih ušes, kdor je hrom, naj ga drugi prinesejo pred Gospoda. Vse je mogoče. Ne pri ljudeh, pač pa pri Bogu. Karitas pa je tisti okvir, v katerem Bog uporabi vse naše darove in sposobnosti za služenje bratom in sestrám.

Namerno nisem odpiral težav, ki jih doživljajo duhovniki v delu s prostovoljci. Te obstajajo. So posledica dejstva, da vzgoja za prostovoljstvo ni sistematična, ponekod je sploh ni. Če posameznik ne raste v prostovoljstvu tako osebnostno kot duhovno, pridejo na plano slabi vzorci, osebnostni primanjkljaji, zamere in še kaj. Obvladovanje teh stranpoti potrebuje pozornost in aktivnosti tako na ravni Slovenske (škofijske) karitas kot na ravni župnije.

Se bomo odločili, da bo Karitas v naši župniji živa in dejavna? Se boste tudi vi? •

Mnenja, izražena v članku, ne predstavljajo uradnega stališča Slovenske karitas.

POSLUŠATI, POSTATI BLIŽNJI, PRIČEVATI

papež Frančišek

prevod: s. Leonida Zamuda, vir: Vatican News

Homilija ob zaključku redne škofovske sinode o mladih.

Jezus ozdravi slepega Bartimaja (Mr 10,46-52)

14

Prvi korak: poslušati

Predvsem pogledimo Bartimaja: njegovo ime pomeni »Timajev sin«. In besedilo to natančno razloži: »Timajev sin, Bartimaj« (Mr 10,46). Medtem ko evangelij to poudari, pa se pojavi paradoks: oče je odsoten. Bartimaj leži sam ob poti, izven doma in brez očeta: ni ljubljen, ampak zapuščen. Slep je in nima nikogar, ki bi ga poslušal. Jezus *prisluhne* njegovemu vpitju. In ko ga sreča, mu dovoli govoriti. Ni bilo težko ugotoviti, kaj bo prosil Bartimaj: očitno je, da kdor je slep, želi videti ali ponovno videti. Vendar pa se Jezusu ne mudi, vzame si čas za poslušanje. To je prvi korak, ki je v pomoč na poti vere: *poslušati*. Gre za apostolat ušesa: poslušati, prej kot govoriti.

Nasprotno so mnogi izmed tistih, ki so bili z Jezusom, pretili Bartimaju, naj umolkne (prim. v. 48). Za te učence je bil tisti, ki je potreben pomoči, nadloga na poti, nekaj, kar ni bilo predvideno na programu. Raje so imeli svoje čase kot Učiteljeve, svoje besede, kot pa da bi poslušali druge: sledili so Jezusu, vendar pa so imeli v mislih svoje načrte. To je nevarnost, ki se je je treba vedno varovati. Za Jezusa pa krik tistega, ki prosi pomoč, ni nadloga, ki ovira pot, ampak življenjsko vprašanje. **Kako pomembno je za nas, da prisluhujemo življenju!**

Otroci nebeškega Očeta poslušajo brate: ne nekoristnih govoric, ampak potrebe bližnjega. Poslušati z ljubeznijo, s potrpežljivostjo, kakor Bog dela z nami, z našimi molitvami, ki se pogosto ponavljajo. Bog se nikoli ne naveliča, vedno se veseli, ko ga iščemo. Prosimo tudi mi za milost srca, ki bo voljno za poslušanje.

Mladim želim reči v imenu vseh nas, odraslih: oprostite nam, če vas pogosto nismo poslušali; če smo vam, namesto da bi vam odprli srce, napolnili ušesa. Kot Jezusova Cerkev vam želimo prisluhniti z ljubeznijo, prepričani glede dveh stvari: da je vaše življenje dragoceno za Boga, saj je Bog mlad in ljubi mlade; in da je vaše življenje dragoceno tudi za nas, pravzaprav potrebno za to, da gremo naprej.

Drugi korak: postati bližnji

Poslušanju sledi naslednji korak pri spremljanju poti vere: *postati bližnji*. Glejmo Jezusa, ki ne delegira nekoga iz »precejšnje množice«, ki mu je sledila, am-

pak osebno sreča Bartimaja. Reče mu: »Kaj hočeš, da ti storim?« (v. 51). *Kaj hočeš*: Jezus se poistoveti z Bartimajem, ne zanemari njegovih pričakovanj; *da storim*: storiti, ne samo govoriti; *zate*: ne glede na vnaprej določene ideje za kogarkoli, ampak zate, v tvoji situaciji. Tako dela Bog, vključi se v prvi osebi, s posebno ljubeznijo do vsakega posameznika. Preko njegovega načina delovanja se že preda njegovo sporočilo: tako vera klije v življenju.

Vera gre skozi življenje v življenju. Ko se vera osredotoči zgolj na doktrinalne izraze, tvega, da bi govorila le glavi, ne da bi se dotaknila srca. In ko se osredotoči le na delovanje, tvega, da bi postala **moralizem ter se omejila zgolj na socialo. Vera pa je življenje: pomeni živeti ljubezen Boga**, ki je spremenil naše bivanje; ne moremo biti *doktrinarji ali aktivisti*; poklicani smo, da bi nadaljevali z Božjim delom na Božji način, *tako, da smo blizu*: priviti k Njemu, v občestvu med nami, blizu bratom. Bližina: to je skrivnost za to, da bi prenesli srce vere, in ne kakšnega drugotnega vidika.

Postati bližnji pomeni prinašati novost Boga v življenje brata, je protistrup za skušnjava že pripravljenih receptov. Vprašajmo se, če smo kristjani, ki smo zmožni postajati bližnji, izstopati iz svojih krogov, da bi objeli tiste, ki »niso izmed nas« in jih Bog goreče išče. Vedno obstaja skušnjava, ki se velikokrat pojavi v Svetem pismu: umiti si roke. To stori množica v današnjem evangeliju, to je storil Kajn z Abelom, to bo Pilat storil z Jezusom: umiti si roke. Mi pa želimo posnemati Jezusa in si kakor on umazati roke.

On, pot (prim. Jn 14,6), se je za Bartimaja dolgo ustavil ob poti. On, luč sveta (prim. Jn 9,5), se je sklonil nad slepega. **Spoznamo, da si je Gospod umazal roke za vsakega izmed nas**; glejmo križ in ponovno izhajamo od tam, iz spomina na to, da je Bog postal moj bližnji v grehu in smrti. Postal je moj bližnji: vse se začne tam. In ko zaradi njegove ljubezni tudi mi postajamo bližnji za druge, postajamo *prinašalci novega življenja*: ne učitelji vseh, ne strokovnjaki za sveto, ampak priče ljubezni, ki rešuje.

Tretji korak: pričevati

Pričevati je tretji korak. Pogledimo učence, ki pokličejo Bartimaja: ne gredo k njemu, ki je beračil, z drobižem, ki bi ga zadovoljil, ali da bi mu delili nasvete; gredo v Jezusovem imenu. Namenijo mu le tri besede, vse tri Jezusove: »Bodi pogumen! Vstani! Kliče te!« (v. 49). Le Jezus v nadaljevanju evangelija reče *po-gum!*, saj le on obuja srce. Le Jezus v evangeliju reče *vstani*, da bi ozdravil duha in telo. Le Jezus *kliče*, tako, da spreminja življenje tistega, ki mu sledi; tako, da ponovno postavi na noge tistega, ki je na tleh, prinašajoč luč Boga v temine življenja. Mnogi sinovi, mnogi mladi kakor Bartimaj iščejo luč v življenju. Iščejo pravo ljubezen. In kakor Bartimaj kljub veliki množici

kličejo le Jezusa; tako tudi oni kličejo življenje, vendar pa pogosto najdejo le lažne obljube in redke, ki se resnično zanimajo zanje.

Ni krščansko čakati, da bi bratje, ki iščejo, potrkali na naša vrata; morali bomo iti k njim, pri čemer pa ne prinašamo samih sebe, ampak Jezusa. On nas pošilja, kakor tiste učence, da bi spodbujali in ponovno dvigovali v njegovem imenu. Pošilja nas, da bi vsakomur rekli: »Bog te prosi, da bi mu dopustil, da te On ljubi.« Kolikokrat pa smo namesto tega osvobajajočega sporočila zveličanja v Cerkvi prinašali sebe, svoje »recepte«, svoje »etikete«! **Kolikokrat smo, namesto da bi naredili za svoje Gospodove besede, predstavljali kot njegovo besedo svoje ideje!** Kolikokrat ljudje čutijo bolj težo naših ustanov kot pa Jezusovo prijateljsko prisotnost! Tedaj nas imajo za nevladno organizacijo, za neko poldržavno ustanovo, in ne za skupnost rešenih, ki živijo Gospodovo veselje.

Vera je vprašanje srečanja, ne teorije

Poslušati, postati bližnji, pričevati. Pot vere v evangeliju se konča na lep in presenetljiv način, z Jezusom, ki reče: »Pojdi, tvoja vera te je rešila!« (v. 52). In vendar Bartimaj ni izpovedal vere, ni opravil nobene dela; prosil je samo usmiljenja. Čutiti, da potrebujemo zveličanje, je začetek vere. Je neposredna pot, da bi srečali Jezusa. Vera, ki je rešila Bartimaja, ni bila v njegovih jasnih idejah o Bogu, ampak v tem, da ga je iskal, da ga je želel srečati. Vera je vprašanje srečanja, ne teorije. V srečanju Jezus pride mimo, v srečanju utripa srce Cerkve. Ne bodo torej učinkovite naše pridige, ampak pričevanje našega življenja.

Naj Gospod blagoslavlja naše korake, da bi mogli poslušati mlade, jim postati bližnji ter pričevati veselje našega življenja: Jezusa. •

koper

NA SLAPU VSTOPILI V JESEN Z OBUJANJEM LEPIH STARIH OBIČAJEV

Ingrid Petrič

Na Slapu smo letošnje šolsko leto namenili obujanju starih slovenskih običajev. V mesecu oktobru še vedno ohranjamo lep krščanski običaj molitve rožnega venca, zato smo letos ob oktobrskih večerih vsak teden molitve rožnega venca posvetili posebnemu namenu:

- prvi teden za vse duhovnike in njihove sodelavce (otroci so prinašali domače cvetje)
- drugi teden za vse naše družine (otroci so prinesli risbico svoje družine)

- tretji teden za mir (Marijin oltar so otroci okrasili s kamenčki z domačega dvorišča ali vrta)
- zadnji teden za nerojene otroke, rajne duhovnike, sorodnike in prijatelje (otroci so na Marijin oltar postavili svečko)

Otroci druge triade so sami izdelovali rožne venčke, ki jih je na rožnovensko nedeljo g. župnik Alojz Furlan blagoslovil. Vsi otroci, ki so večkrat sodelovali pri molitvi rožnega venca, so bili na koncu obdarjeni z rožnim venčkom in knjižico *Rožni venec z najmlajšimi*.

V soboto, 20. oktobra, smo pod mentorstvom cvetličarke Monike v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Slap izvedli delavnico izdelave domačih cvetličnih aranžmajev – ikeban iz domačega cvetja, jesenskih vejic in okrasnih trav. Naši cvetlični aranžmaji so naslednji dan krasili novo mrliško vežico na Slapu ob njeni otvoritvi in blagoslovu.

V torek, 30. oktobra, smo ponovno odprli vrata slapenske knjižnice in ta večer spoznavali star običaj obdarovanja z vahniki. Pridružila se nam je ga. Marija Artač s hčerko Sonjo. Pripovedovali sta nam, kako so v preteklosti ob prazniku Vseh svetih gospodinje spekle majhne hlebčke kruha iz koruzne, polnozrnate ali iz ostankov drugih vrst moke, ki so jim rekli vahniki. Sveže pečene vahnike so gospodinje razdelile otrokom, ki so jim čez leto pomagali pri hišnih opravilih. Običaj je bil, da so otoci v zameno za kruhke, prejete v dar, zmolili za rajne.

Vsi udeleženci so na koncu prejeli vsak svoj hlebček kruha. Za Popoldan na Slapu jih je napekla ga. Ljubica Ženko, vodja slapenske Karitas, ter z njimi razveselila tudi dolgoletnega slapenskega župnika Franca Kralja in ostale upokojene duhovnike v Petrovem domu.

Starejši duhovniki v Petrovem domu so se ob tem spominjali, kako so ob Vseh svetih v dar prejeli hlebčke, ki so jim v nekaterih primorskih krajih rekli vahtniki, dugod pa vahtnci, vahtarji, vahtnaki in podobno. Nekateri so kot otroci hodili od hiše do hiše po vahnike, drugim so jih spekle none ali pa so jih gospodinje pripravile za najrevnejše vaščane, ki so kot berači hodili od vrat do vrat. Spominjajo se, da so bili kruhki običajno iz koruzne moke, lahko tudi iz nekoliko slajše-

ga testa. Danes je ta stara navada še ohranjena med zamejskimi Slovenci v Italiji ter ponekod na Idrijskem in Tolminskem.

Z delavnicami obujanja starih običajev, s katerimi smo v letošnjo jesen vstopili s Knjižnico na Slapu, prenašamo navade naših prednikov tudi slapenskim otrokom. Tako želimo današnje otroke seznaniti, kakšno je bilo življenje otrok v preteklosti, in poskrbeti, da lepi stari običaji ne bi šli v pozabo.

Program slapenske knjižnice bo letos obogaten še s krožkom Beremo skupaj, v katerem bodo lahko različne starostne skupine pod strokovnim vodstvom ge. Majde Malik skupaj brale in si pripovedovale o prebrnem, in sicer ob torkih zvečer od 17. do 18. ure. Vsi lepo vabljeni v Knjižnico na Slapu. •

Ijubljana

PREPOZNANO DOBRO DELO ZA LJUDI V STISKI

Mateja Gartner

Srebrni grb Občine Škofja Loka podeljen ŽK Škofja Loka

Ob besedi grb ljudje pomislimo na mogočnost, obstojnost, moč vladanja, domovinsko zavest, umetniški izdelek, okrasek, neuničljivost, hrabrost, veselje, bitko, državo ...

Ob besedi srebrni grb Občine Škofja Loka pa lahko razmišljamo tudi o sodelavcih Župnijske karitas Škofja Loka, ki že več kot 25 let z zavestjo, močjo, klenostjo, hrabrostjo in določeno mero vladanja v ljudeh budimo upanje, pogum, veselje, zavedanje, da imajo kljub težavam naši pomoči potrebni bratje in sestre lastno vrednost in možnost kvalitetnejšega življenja. In na Občini Škofja Loka so to prepoznali. Naši ŽK so namreč v juniju 2018 dodelili srebrni grb občine, s katerim nagrajujejo vidnejša dejanja posameznikov in skupin v Škofji Loki. Gre za priznanje šestdesetim trenutnim sodelavcem in vsem tistim, ki so v Loki na področju cerkvene dobrotelčnosti orali ledino že po letu 1990, ko se je bližal razpad nekdanje skupne države. V Škofjo Loko so kmalu prišli begunci in pri nas začutili varnost ter sprejetost. In zgodovina se ponavlja ...

Vmes pa se že dolgo vrti kolo dejavnosti: svetovanje, delitev hrane, obleke, opreme, obiskovanje bolnih in osamljenih, raznašanje betlehemske luči, zbiranje šolskih potrebščin, organiziranje koncertov, sodelovanje z drugimi dobrotelnimi organizacijami. Delamo to, kar počnete mnogi po Sloveniji. Zato smo močni in svobodni. Skupaj. Zato smo nemočni in potrebni odprtih dlani in duhovne podpore. Vsi. •

KAKO POSKRBE TI ZASE, KO POMAGAM DRUGIM

Alenka Petek

V okviru programa MJU **Povezani, vključeni, sprejeti** nam je 25. 10. na temo »Kako poskrbeti zase, ko pomagam drugim« predavala mag. Nataša Ropret, zakonska in družinska terapevtka. Spregovorila nam je o tem, na kaj morajo biti prostovoljci pri svojem delu pozorni, da se ne izčrpajo in ne izgorijo.

V javnosti namreč še vedno velja prepričanje, da prostovoljci pomagajo ljudem v stiski. Malo pa se govori o tem, da se pri svojem delu srečujejo z uporabniki s težkimi občutki in dogodki, ki se jih pogosto niti ne zavedajo, še manj pa se zavedajo, kako ta občutja nanje vplivajo. Ljudje s katerimi se srečujejo, prihajajo z različnimi stiskami in težavami.

Kaj narediti z bolečino in sočutjem, ki ju prostovoljci doživljajo ob bolečini drugega? Kako ravnati z nemočjo, ko vidijo stisko drugih, pa jim je ne morejo odvzeti? Kam s težkimi čutenji, ki se kopičijo v njih?

Stiske ljudi nas ne puščajo neprizadetih, temveč se nas dotaknejo. Čustva, kot so jeza, žalost, sočutje, sram, bes, prezir, nemoč, se skladiščijo v nas in se odražajo na telesu v obliki stiskanja v prsih in pri srcu, pekočega želodca, tresočih rok in nog, siljenja na bruhanje, zardevanja, nezmožnosti gledanja v oči. Zelo pomembno je, da znamo razmejiti in ločiti, zakaj doživljamo določena čustva. Če smo jezni, nimamo pravice doma stresti jeze in gneva na družinske člane,

čeprav se to pogosto dogaja. Pomembno je, da se takrat ustavimo in svoja čustva ozavestimo, razmejimo ter se zavemo, kaj in zakaj se z nami dogaja. Prav tako je treba postaviti osebne in čustvene meje uporabnikom ter se soočiti z njihovim včasih tudi manipulativnim igranjem na naša čustva in dobroto. Zelo pomaga povezovanje z ostalimi prostovoljci in iz te povezanosti črpati moč in znanje za delo z ljudmi.

Kako se zavarovati pred izgorelostjo in ob skrbi za druge poskrbeti tudi zase? Včasih ne moremo storiti nič drugega kot izpustiti odgovornost za druge in jo izročiti v Božje roke. Obvarujemo se tudi, če znamo ali se naučimo postaviti meje. Nekatere stranke ne spoštujejo naših meja. Naše telo nam sporoči, kdaj so meje prestopljene. Kadar tega ne začutimo in ne zaznamo, je možen vzrok v izklopljenih razmejitvah, ki so lahko posledice različnih zlorab v preteklosti. Naša preteklost, zgodovinske travme, zlorabe in težki dogodki vplivajo na naše meje. Če imamo izklopljene, se jih moramo ponovno naučiti zaznati in postavljati.

Če ne znamo poskrbeti zase, se nam tudi lahko zgodi, da izgorimo. Simptomi so: občutek kronične utrujenosti, nihanje samopodobe, motnje spanja, čustvena nihanja in izbruhi, zmanjšan imunski odziv, tesnoba vse do paničnih napadov, stopnjevanje deloholizma vse do izčrpanosti, telesne bolezni. Zelo pomembno je, da že zelo zgodaj prepoznamo simptome in da prej poskrbimo zase, da do izgorelosti ne pride.

Skrb zase je zelo pomembna, saj smo pri delu, ki ga opravljamo, dnevno izpostavljeni stresu. Poznamo tri nivoje skrbi zase. Na fizičnem nivoju poskrbimo zase z aktivnostjo, kot je hoja, ples, plavanje, druženje s prijatelji. Na čustvenem nivoju zase poskrbimo z izobraževanjem, branjem knjig, hobiji, masažo, pedikuro, manikuro. Skratka, s tistim, kar nas veseli in napolni.

Na duhovnem nivoju pa koristijo molitev, umirjanje, dihalne vaje. Če vse to ne pomaga in se stanje ne izboljša, pa je treba poiskati strokovno pomoč. Sem

sodijo psihoterapija, osebni zdravnik, psihiater, supervizija, skupine za samopomoč, posvet s kolegi.

Delo prostovoljcev ni preprosto, če posebej, če se ukvarjamo s svetovanjem proslcem. Zato je nujno, da znamo pri svojem delu poskrbeti tudi zase. Delo prostovoljca je neprecenljivo in ni merljivo v denarju. A vseeno ne sme pozabiti na skrb in ljubezen do sebe. •

PREPOZNAVANJE VZROKOV IN POSLEDIC ODVISNOSTI

Alenka Petek

17

25. oktobra smo imeli v Ljubljani v okviru četrtkovih večerov ter partnerstva v programu SOPA (Nacionalnega inštituta za varovanje zdravja) predavanje na temo **Prepoznavanje vzrokov in posledic odvisnosti**. Predaval je g. Matej Hrovatin, koordinator iz skupnosti Srečanje v Zavodu Pelikan – Karitas, ki nudi pomoč vsem, ki so se znašli v zasvojenosti in se želijo rešiti iz začaranega in pogubnega kroga droge. Izvajajo različne oblike pomoči: prve pogovore s kandidati in svojci, individualno in skupinsko svetovalno delo, srečanja za starše, predvsem pa je njihovo prizadevanje usmerjeno v delo z odvisniki samimi.

Predavatelj je spregovoril o odvisnosti, vzrokih in posledicah zanjo ter predstavil postopek zdravljenja v skupnosti Srečanje.

Odvisnost je bolezen, ki človeka zaznamuje na vseh področjih življenja (biološki, duševni, družbeni in duhovni ravni) ter ima zanj katastrofalne posledice. Abstinenca je prvi pogoj treznosti, vendar jo lahko dosežemo le s korenito spremembo življenja. Ozdravitev torej pomeni temeljno spremembo dosedanjega življenjskega sloga. Odvisnik mora svoje življenje v celoti urediti na novo, na osnovi drugačnih načel – načel treznosti – in se naučiti novih veščin za spoprijemanje z življenjskimi težavami.

Ameriško združenje za medicino zasvojenosti je leta 2011 objavilo novo opredelitev zasvojenosti, s katero poudarja, da gre za kronično motnjo v delovanju možganov, in ne samo za vedenjsko težavo, ki je po-

sledica pretiranega uživanja alkohola, mamil, predajanja igran na srečo ali spolnosti.

Uporaba drog je navadno proces, ki traja dalj časa. Redki so ljudje, ki kar takoj postanejo odvisni od določene droge. Najprej seveda poskusijo. Nekateri se na tej točki ustavijo, drugi pa ne. Droge so jim všeč, uporabljajo jih vedno pogosteje, in naenkrat ne znajo več živeti brez njih. Vzroki, zakaj se posameznik odloči za jemanje prepovedanih drog in substanc, so številni in velikokrat ne popolnoma jasni. Preventiva preprečevanja škodljive rabe drog pa je izjemno zahtevna in odvisna od več dejavnikov. Najpomembnejša zagotovo ostaja vloga družine, ki lahko pojav zlorabe prepovedanih substanc prva opazi in ustrezno ukrepa.

Odvisnost od prepovedanih drog ne prizadene samo odvisnika, ki se v začetni fazi odvisnosti ne počuti ogroženega niti nima posebnih zdravstvenih težav. Prizadene tudi vse, ki živijo skupaj z njim. Socialna izoliranost, finančne težave in pogosto z njimi povezano kriminalno vedenje so le del problemov, s katerimi se soočajo odvisniki in njihovi ožji družinski člani. V družini odvisnika vsi postanejo soodvisni, privzamejo vedenjske vzorce reševanja zasvojenca, njegovih vzponov in padcev, obdobji odvisnikove vzdržnosti in ponovnega padca. V proces zdravljenja se zato vključujejo tudi družinski člani, ki tudi potrebujejo pomoč.

Mladi so izpostavljeni številnim pastem današnjega časa. A ne le prepovedane droge, tudi alkohol, ki ga pri nas, na žalost, družba zelo tolerira, povzroča veliko gorja in uničuje številne posameznike in družine. •

IZOBRAŽEVALNO SREČANJE V GRADEŽU IN OGLEJU

Polona Miklič

Na Škofijski karitas Ljubljana v svoje delo vključujemo več kot 40 rednih prostovoljk in prostovoljcev, ki so vključeni v svetovalno, administrativno in izobraževalno dejavnost, skupina prostovoljk pa opravlja delo v skladišču z obleko. Ker naše delo temelji na vključevanju prostovoljcev, je zelo pomembno, da vsakdo, ki

se nam pridruži, začuti vez s Karitas, z zaposlenimi, z našim poslanstvom in usmeritvijo. Trudimo se ponuditi prostovoljcem različne možnosti, da bi se počutili kot del organizacije, »nas vzeli za svoje«. Nenazadnje lahko tako delujejo bolj suvereno in avtonomno v okviru nalog, ki so jih prevzeli, in se aktivno vključijo v delovni proces s svojimi predlogi in idejami.

V tem okviru vsako leto vse naše prostovoljne sodelavke in sodelavce skupaj z zaposlenimi v jesenskem času povabimo na izobraževalno srečanje in druženje, ki sta namenjena spoznavanju novih vsebin, povezanih z našim delom s prejemniki pomoči, ter poglobljanju medsebojnih odnosov. Tokrat smo se odpravili proti Trstu. Druženje smo začeli s sveto mašo v Marijini romarski cerkvi na otoku Barbana pri Gradežu. Naš predsednik Marko Čižman je v pridigi poudaril pomen medsebojnega razumevanja in podpore vseh, ki skupaj delajo, sodelovanje ter pristen in spoštljiv

odnos do tistih, ki jim pomagamo. To je bil tudi temelj in izhodišče za naše nadaljnje druženje in pogovor.

Popoldne smo nadaljevali v bližnjem Ogleju, kjer nas je pričakal g. Jurij Paljk, Vipavec, ki z družino že vrsto let živi v Italiji, odgovorni urednik slovenskega tednika v Italiji Novi glas in velik poznavalec Ogleja ter njegove zgodovine. Pod njegovim vodstvom smo odkrivali zaklade oglejske bazilike in spoznavali zgodovinsko vlogo Ogleja. Čas po ogledu smo namenili pogovoru o življenju v zamejstvu, slovenski skupnosti v Italiji, novih priseljencih in izzivih, povezanih z migracijami. •

OBISK ŠTUDENTOV

Špela Klemenčič

ŠK Ljubljana je v okviru programa MJU **Gradim sebe, krepi skupnost** gostila študente Fakultete za uporabne družbene študije. Predstavili smo jim našo dejavnost s poudarkom na delu svetovalne službe. Predstavitve sta izvedla Alenka Petek in generalni tajnik Jože Kern. Rdeča nit predstavitve je bila: ***Večja sreča je dajati kakor prejemati.*** ŠKL ima 124 ŽK s 4033 dobrosrčnimi prostovoljci.

Predstavili smo naše dejavnosti pomoči družinam, posameznikom, otrokom, starejšim, bolnim in invalidom, svetovalnico Karitas, kjer izvajamo informiranje, usmerjanje uporabnikov in psihosocialno svetovanje ter zagotavljamo podporo v različnih situacijah: nasilje v družini, alkoholizem, povečane stresne situacije, depresija, nasilje nad otroki in psihične bolezni.

V predstavitvi smo še posebej poudarili sočuten odnos sodelavcev Karitas do vseh ljudi in spoštovanje dostojanstva vsakega posameznika ter seveda predstavili skrb za osebnostno rast na strokovnem in duhovnem področju za vse sodelavce, tudi prostovoljce.

Po koncu predstavitve so študentje zastavili veliko vprašanj, ki so se nanašala na izvajanje naše dejavnosti. Naše delo se jim je zdelo koristno in strokovno zelo obširno. •

maribor

DOGODKI V DOMU SV. LENART

Sveta maša z misijonarji

Ob 500-letnici župnije svetega Lenarta je bil med 12. in 21. oktobrom misijon. Ob tej priložnosti smo tudi v Domu sv. Lenarta imeli misijonski dan v petek, 19. oktobra. Oskrbovanci so vestno spremljali priprave na misijon skozi vse leto. Vsak dan so molili za uspeh misijona in spremljali dogodke, s katerimi smo se pripravljali na misijon. Misijon je nosil naslov »Za odnose gre«. V petek, ko je bil tudi spraven dan, so v naš dom prišli misijonarji p. Lojze Markelj, p. Vili Lovše in p. Beno Lavrih. Pri slovesni sveti maši je sodeloval domski pevski zbor. Ubrano petje, molitev, nagovor misijonarja p. Lojzeta, lepo število udeležencev pri sveti maši, vse to je ustvarjalo vzdušje upanja in poguma za naprej. Pred zaključkom svete maše je Andrej Sraka prebral pismo direktorja doma Zlatka Gričnika, ki je bil v tem času odsoten. Ob spodbudnih besedah, naj se uresničujejo dobri odnosi v našem domu, smo prosili za to, da bi živeli bogastvo medse-

bojnih odnosov in bili hvaležni zanje. Druženje po sveti maši je bilo tudi del našega veselja, da je lepo biti skupaj. Še naprej se bomo trudili za dobre odnose.

p. Beno Lavrih

Prireditve v počastitev občinskega praznika

V Domu sv. Lenarta smo ponosni, da delujemo v dobri lokalni skupnosti, ki razume in si prizadeva za dobro počutje ter za priložnosti za vse interesne in starostne skupine, ki stremi, da je v koraku s časom, ter skrbi, da se ohranjajo naravne lepote in kulturna dediščina tega okolja. V Domu sv. Lenarta verjame-mo, da ima naša lokalna skupnost veliko smelih ciljev, dovolj modrosti in dobre volje, da gremo skupaj naprej, tudi ko zapiha manj ugoden veter. Vsako leto se s to zavestjo pridružijo prireditvam, ki na različnih lokacijah potekajo v počastitev občinskega praznika.

Letos smo organizirali dve prireditvi, ki se ju je udeležil tudi župan mag. Janez Kramberger. V počastitev 100-letnice bojev za severno mejo na Lenartovo, 6. novembra, smo pripravili predavanje uglednega mariborskega zgodovinarja in predsednika Domovinskega društva Rudolfa Maistra, predvsem pa velikega poznavalca življenja in dela tega znamenitega Slovenca, Aleša Ariha, ki je na tenkočuten in doživet način predstavil življenje prvega slovenskega generala, ki ni

bil le vojak, pač pa tudi pesnik in ljubitelj slovenske kulturne dediščine. Župan se je v nagovoru dotaknil generalovih obiskov v Zavru in prizadevanj Občine za ohranitev njegovega spomina. Z bogatim naborom

slovenskih ljudskih pesmi je nastopila tudi Vokalna skupina Kresnice.

Na posebni proslavi 8. novembra so glasbeni program so oblikovali pevci KD France Marolt – Oktet sv. Peter in MPZ France Marolt. Pevci so v domu že nastopali in so veseli, da so se s pesmijo spet vrili med nas ter nam obogatili praznični dan.

Ob tej priložnosti smo si ogledali predstavitveni film o občini in bili deležni voščila župana, ki se je v nagovoru spregovoril o vseh večjih dosežkih v preteklem letu ter nakazal vidnejše projekte in načrte v prihodnjem obdobju.

Polona Šporin •

DUHOVNA OBNOVA SODELAVCEV KARITAS MARIBORSKE NADŠKOFIJE

Zdenka Golub

Človek je največji, kadar kleči, najlepši, kadar moli, najmočnejši, kadar odpušča, Bogu najbližji, kadar ljubi. (sv. Janez Pavel II.)

V soboto, 3. novembra 2018, je za mariborsko nadškofijo potekala duhovna obnova za sodelavce in prostovoljce Karitas. Srečanje se je pričelo v cerkvi Marije Zavetnice pod plaščem. Cerkev je bila polna do zadnjega kotička, saj se je zbralo okrog 250 prostovoljcev Karitas. Vse navzoče je pozdravil domači duhovnik p. Martin Gašparič. Predsednik Nadškofijske karitas Maribor Branko Maček je podal natančen potek duhovne obnove in se zahvalil ptujskogorski Župnijski karitas za vsakoletno pripravljenost in izvedbo oz. pogostitev. To je kraj, kjer se počutiš toplo sprejetega in dobrodošlega. Sledila je skupna molitev. V nadaljevanju je dr. Franc Kramberger, upokojeni mariborski nadškof, spregovoril o mladih – kaj mladi misijo o Cerkvi, kaj Cerkev vidi v njih, kako jih nagovarja po sinodi o mladih, ki je bila v mesecu oktobru 2018 v Rimu, katere pasti in izzivi pestijo današnjega mladega človeka na poti k odraslosti, samostojnosti in predvsem odgovornemu življenju. Kako lahko sodelavci in prostovoljci Karitas mladim pomagamo na poti v samostojnost in k odgovornim življenjskim odločitvam? Manj z besedami, pokazati in dokazati moramo z dejanji in s spremljanjem, pričevanjem ter v povabilu, da skupaj prehodimo del poti. Vsi smo se nato podali v romarsko hišo, kjer nas je čakal topel čaj, kava, prigrizek ter seveda klepet med sodelavci, izmenjava izkušenj in novih informacij. Vrnili smo se v cerkev, diakon Primož Lorbec je izpostavil Najsvetejše in vodil spokorno bogoslužje, Branko Maček pa adoracijo in molitev rožnega venca. Bila je tudi priložnost za sv. spoved. Sveto mašo

je daroval nadškof dr. Franc Kramberger v somaševanju z Brankom Mačkom. V sklepnem delu je spregovoril predsednik Nadškofijske karitas Maribor Branko Maček.

Govoril nam je o dobrodelnosti, pomoči in predanih sodelavcih Karitas. Poudaril in predstavil je nekaj vidikov, ki so pomembni za sodelavce Karitas. To je pogovor oz. komunikacija, saj je pomembno, da smo ljudje dialoga, preko katerih Karitas, Božja ljubezen, prehaja na ljudi. Sodelavci Karitas imajo nalogo, da ljudem v stiskah pomagajo dojeti, da so dar. Zaključil je z mislijo: Ne bojte se! Z nami sta nebeški Oče in mati Marija!

Polni nove moči smo sklenili srečanje in se podali na svoje domove, kamor smo ponesli delček doživete duhovne obnove. •

IZOBRAŽEVANJE ZA SVETOVALNO DELO

Urška Mumelj

Tudi letos je na Nadškofijski Karitas Maribor poteklo izobraževanje za prostovoljce, ki delujejo v župnijskih karitas. Izobraževanje je obsegalo tri predavanja, ki jih je odlično izvedla doc. dr. Barbara Simonič, zakonska in družinska terapevtka ter supervizorka. Izobraževanje je bilo namenjeno predvsem prostovoljcem, ki se pri svojem delu srečujejo z različnimi oblikami stisk pri posameznikih ali družinah. »Tudi če ljudje pridejo

samo po paket hrane, je pomemben odnos – stik, ki ga ob nas začutijo,« je poudarila predavateljica. Nema materialna pomoč v smislu pogovora, aktivnega poslušanja in skupnega iskanja poti na sočuten in empatičen način je najboljša pot, da se posameznik zave svoje situacije in jo skuša izboljšati. Svetovanja se vsaka župnijska Karitas loteva različno, kljub temu da je namen isti: prisluhniti sočloveku in mu pomagati. Razlike so predvsem glede na potrebe prosilcev, časovno razpoložljivost prostovoljcev in prostor, ki ga imajo na razpolago. Želimo si, da bi svetovalno delo zaživelo v vseh župnijskih karitas in da bi tudi na tak način uspešno pomagali posameznikom in družinam. •

murska sobota

PODELJEVATI LEPE ŽIVLJENJSKE IZKUŠNJE

Anica Gomboc

Škofijsko srečanje voditeljev in udeležencev skupin za starejše v župniji Grad na Goričkem

Zahvalno nedeljo, 4. 11. 2018, smo si udeleženci in voditelji skupin starejših polepšali s prisotnostjo na drugem škofijskem srečanju, ki je tokrat potekalo v romarski župniji svete Marije Vnebovzete pri Gradu na Goričkem. Sveto mašo je vodil g. Jožef Hozjan, predsednik Škofijske karitas.

Po sveti maši je domači župnik predstavil bogato zgodovino župnije. Po svetem bogoslužju smo se preselili v dvorano Župnijskega doma, kjer smo voditelji predstavili potek naših rednih srečanj. Spominjali smo se vsega, kar nam je v preteklem letu omogočalo kakovostnejšo starost. Opazili smo, da so se pogosto podeljevale lepe življenjske izkušnje, kar je pomnoževalo veselje in hvaležnost. Včasih pa smo si pripovedovali tudi težje izkušnje, da bi izrečena beseda zmanjšala težo in breme neprijetnih spominov. Tako si skupaj drug ob drugem zmanjšujemo breme bolečih dogodkov in množimo veselje ob spominu na vesele trenutke. Iz srečanja v srečanje zaznavamo, da je dobrega veliko več. Sledila je pogostitev in spontani pogovori med našimi gosti.

26. ŠKOFIJSKI KLIC DOBROTE

Jožef Kociper

Župnija Sveti Jurij v Prekmurju ima že dolgoletno tradicijo, saj so prvi ohranjeni zapisi o njej iz leta 1336 na graškem veleposestvu. Sedanjo cerkev pa so začeli zidati v letu 1925, ko so podrli staro ladjo gotske cerkve, a so ohranili prezbitერი in zvonik. Zavetnik cerkve je sv. Jurij, mučenec, ki je svoje premoženje razdal revežem. Ker je v javnosti izpovedoval, da je kristjan, so ga mučili. Po legendi je iz zmajevih krempljev iztrgal deklico, zato je tudi tako upodobljen.

Pred štirimi leti so se župljani odločili obnoviti župnišče, a se jim je le-to dobesedno sesulo, kajti grajeno je bilo tudi z nestabilnim laporjem. V župnišču je imela svoje prostore tudi Župnijska karitas Sveti Jurij v Prekmurju. Ostali so brez prostorov, zaradi česar so morali omejiti pomoč ljudem v stiski.

V letu 2018 pa smo jim v pomoč in podporo na Škofijski karitas Murska Sobota ponudili možnost za organizacijo 26. škofijskega Klica dobrote. Celotna župnija z veliko podporo celotne murskosoboške dekanije in občine, društev ter mnogih dobrih ljudi pripravlja dobrodelni koncert z namenom prispevati vsaj košček potrebnih sredstev za novo župnišče in prostore za Župnijsko karitas.

Sredstva bomo pomagali zbirati tudi na Škofijski karitas Murska Sobota na bančnem računu SI56 0488 1000 3294 736 in preko SMS sporočil na 1919 s ključno besedo KARITASMS5 za darovanje 5 €. •

ново mesto

PODAJMO SI ROKO UPANJA

Ana Pavlakovič

10. jubilejni dobrodelni koncert ŽK Črnomelj

Ob okroglih obletnicah ali jubilejih se pogosto ozremo nazaj na prehojeno pot. Tako smo storili tudi v Župnijski karitas Črnomelj konec oktobra, ko smo pripravili 10. jubilejni dobrodelni koncert z naslovom Podajmo si roko upanja.

Letošnji jubilejni koncert smo skoraj v celoti posvetili mladim in otrokom ter njihovim mentorjem, ki so se z veseljem odzvali našemu vabilu. Skupaj z mentorji smo mnenja, da ima nastop otroka ali mladostnika na dobrodelnem koncertu vzgojni značaj, tj. bujenje dobrodelnosti v mladi osebnosti. Otroke pa je treba predhodno pripraviti in jih poučiti o namenu take prireditve. Povedati jim je treba, da bodo tako zbrana

sredstva v veliki meri namenjena otrokom in mladim in da bodo tako mnogim polepšali dan. Prav gotovo se bo marsikateri otrok v kasnejših letih spomnil svojega prispevka v mozaik dobrodelnosti, in kdo ve, morda ga zanese v karitativno delo. Tako je bil naš oder skoraj ves čas prizorišče mladostne razigranosti, veselja in smeha ob lepem petju, igranju in plesu. Obiskovalce je še posebej pritegnila otroška folklorna skupina iz Dragatuša, v kateri nastopajo le nekaj let stari otroci. S svojo igrivostjo, navidezno otroško resnostjo in na trenutke komaj opazno nerodnostjo so bili prav pristrčni. Še posebej je obiskovalce navdušil mlad Ansambel Amaterji, ki ga sestavljajo štirje najstniki na prehodu iz osnovne v srednjo šoli in je prišel k nam iz Postojne. Študent Rok pa je s svojim prefinjenim in duhovitim

vodenjem poskrbel, da je vse potekalo lepo in prav. Še poseben čar vsemu dogajanju sta dodali deklici, ki sta nastopajočim delili zahvale in rože. S svojo otroško naivnostjo in iznajdljivostjo sta obogatili celoten program. Ob koncu so obiskovalci zadovoljni zapuščali dvorano. Stisk roke in tople besede so nam dali vedeti, da so se imeli lepo, da smo jim pripravili lep večer, v katerem so vsaj za kratek čas pozabili na vsakdanjik.

Po desetih letih se stvari rade končajo. Tudi v organizacijskem odboru smo bili takega mnenja, a potem ko dogodek uspešno zaključiš, ko gledaš številne zadovoljne obraze nastopajočih in gledalcev, predvsem pa tistih, ki jim lahko pomagaš, spremeniš svoje mnenje in nadaljuješ. •

mednarodna dejavnost

PROJEKT MIND – MIGRACIJE. POVEZANOST. RAZVOJ.

Nina Stenko Primožič

Slovenska karitas že od ustanovitve dalje posebno skrb namenja tudi pomoči beguncem, migrantom in žrtvam trgovine z ljudmi. S številnimi programi prihajamo naproti stiskam najbolj obrobni in zapostavljenih ter prepoznavamo njihov pogum in željo po človeka vrednem življenju. Na vsakega migranta oziroma človeka v stiski, kjerkoli na svetu, želimo pogledati skozi oči solidarnosti. Še posebej je pomembna sprejetost

in dejavno sočutje za ljudi na poti, vsaj takšno, kot so ga bili deležni mnogi Slovenci, ki so morali oditi v svet.

MIND je 3-letni projekt zagovorništva in kampanj, ki želi prispevati, da bi družba v Evropi bolje razumela kompleksnost migracij, se na te izzive odzivala s človečnostjo in spoštovanjem ter cenila prispevek vseh ljudi, ki delajo skupaj in imajo pozitiven učinek na naše življenje, skupnost in kraj.

Glavni cilj projekta je povečanje ozaveščenosti slovenske javnosti o globalnem razvoju in njegovi povezanosti z migracijami. Ob tem je poudarek na temeljnih vzrokih za migracije. Vojne, podnebne spremembe in revščina so eni od očitnejših vzrokov, ki prisilijo posameznike, da zapustijo svojo domovino.

Največje migracije se dogajajo v najrevnejših državah sveta, še posebno v Afriki, kjer delujejo tudi naši misijonarji in pričujejo o vzrokih za te migracije in kako razvojni projekti, ki jih podpira tudi Karitas, domačinom pomagajo, da jim ni treba zapustiti svojega doma. S projektom MIND tako želimo prispevati k izboljšani razumevanju in naslavljanju vzrokov za migracije, hkrati pa povečati prostor, kjer bodo ljudje različnih kultur dobili možnost srečevanja med seboj, da bodo bolje razumeli odnose med trajnostnim razvojem in migracijami ter se nanje odzivali s človečnostjo, dostojanstvom in spoštovanjem.

Cilj projekta je tudi prispevati k pozitivnim pogledom na migracije in razvoj ter k aktivni udeležbi družbe v Evropi pri reševanju razvojne problematike v luči uresničevanja **Ciljev trajnostnega razvoja**. Slednji so bili sprejeti na vrhu OZN v okviru Agende 2030 za trajnostni razvoj, ki predstavlja zgodovinski dogovor mednarodne skupnosti za odpravo revščine, zmanjševanje neenakosti, zagotovitev napredka ter zaščito okolja za sedanje in bodoče generacije. V ospredju nove razvojne agende je tudi spoštovanje človekovih pravic in enakosti spolov ter zagotavljanje blaginje, miru in varnosti za vse ljudi in skupnosti.

V prvem letu trajanja projekta splošno, strokovno in politično javnost ter mlade ozaveščamo o temeljnih vzrokih migracij, da bi povečali vpliv evropskih politik v smeri, da bi migracije postale izbira, in ne taktika preživetja.

V drugem letu projekta bo poudarek na sprejemajoči družbi, ki omogoča varne in zakonite poti migracij, kulturo dialoga ter prispeva k dolgoročnim rešitvam in h graditvi odprte družbe. V drugem letu bomo izvajali aktivnosti, ki širijo zavest in spreminjajo vedenje ljudi, ki razširjajo sovražnost ter so negativni do migrantov. V tretjem letu bomo usmerjeni na aktivno vključevanje in prispevek migrantov k razvoju, tako v državah EU kot v svoji lastni državi.

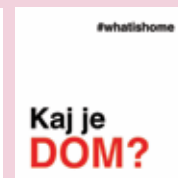
Projekt MIND smo v oktobru že predstavili na seminarjih Karitas. Organizirali pa bomo tudi tiskovne konference in druge aktivnosti za novinarje, okrogle

mize, mobilno razstavo, solidarnostne teke in druge dogodke ter pripravili promocijsko gradivo v luči ozaveščanja o vzrokih migracij in doseganju ciljev trajnostnega razvoja. V dogodke ozaveščanja bomo vključevali tudi ambasadorje projekta ter migrante, ki bodo s svojimi življenjskimi zgodbami odstirali stiske in moči, s katerimi se soočajo osebe, ki zapustijo svojo domovino, predstavljali bomo osebne zgodbe uspešne celostne integracije. Del projekta bodo tudi aktivnosti za krepitev youngCaritas (Mladih v Karitas): ozaveščanje mladih o povezanosti med migracijami in razvojem za večjo solidarnost z migranti/begunci/osebami, ki imajo izkušnjo selitve.

Del projekta je še akcija ozaveščanja #whatishome, s katero želimo povečati ozaveščenost javnosti o odnosu med univerzalnim trajnostnim razvojem in migracijami. Razlogi za selitve so različni, prav vsem ljudem pa je skupna želja, da najdejo kraj, kjer bodo sprejeti in ki mu bodo lahko rekli DOM. **Ves čas trajanja projekta se bomo spraševali o DOMU, najosnovnejši pravici in želji vsakega človeka.** •

Projekt je sofinanciran s strani Evropske unije in Ministrstva za zunanje zadeve RS. Mnenja, izražena v članku, predstavljajo mnenja Slovenske karitas in ne predstavljajo uradnega stališča EU in Vlade Republike Slovenije.

»Migrantov se nam ni potrebno bati. Če nimamo slabe vesti, če smo sami dovolj trdni, če imamo v sebi zdrave korenine in če se zavedamo svoje lastne istovetnosti, nas ne bo uničil ne tuj, ne domač vihar.« Karel Bončina

Okrogla miza Kaj je dom? v Petrovem domu v Šempetru pri Gorici, 13. 11. 2018. Govorci: Karel Bolčina, Jožica Ličen, Jurij Paljk, Vael Hanuna, Slavka Cekuta, Irma Šinkovec, Jana Lampe, povezovalac Alen Salihović.

»Umetniki, sodelavci Karitas ter ljubitelji lepega in dobrega so se čudili nad urejenostjo in lepoto dvorca Lanthieri... predvsem pa nad dobroto dobrih ljudi.« Akademija Škofijske karitas Koper in odprtje razstave likovnih del, ki so nastale na 24. mednarodni likovni koloniji Umetniki za Karitas v dvorcu Lanthieri v Vipavi

Vzdušje pred Klicem dobrote narašča. Sodelavec Peter si želi, da bi lahko igral skupaj z Tamburaškim orkestrom Dobreč.

Mladi in starejši skupaj v sozvočju ... na seminarjih Karitas.

Moja Slovenska Karitas:
Karitas
- ljubeča skrb Cerkve za ljudi v stiski.
Glas revnih v družbi.
V službi človekovega dostojanstva.

ISSN 1581-5528
9 771581 552004

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

